

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

Nr. 39 (299)

TORONTO, Ontario, 1955 m. rugsėjo (September) mėn. 29 d.

Kaina 10¢

The Lights of
Homeland

Lithuanian Weekly

Published by the
Lithuanian R.C. Cultural Society
of Canada

Authorized as Second Class Mail
Post Office Department Ottawa

SAVAITRASTIS

Leidžia

Kanados Lietuvių Katalikų
Kultūros Draugija

941 Dundas St. W., Toronto

Galiūnai iš arti

Lietuviškosios sielos reikės Maironis savo posakiu — „vargai pagimdyti galiūnus“ atskleidė vieną būdingųjų mūsų tautos paaukavimo bruožų. Lietuviai pasirinko tokią Europos erdvę, kurioje neišvengiamai kvyčiuojasi pavojingi vėjai. Čia kertasi Rytai — Vakarai, čia atplaukia šiaurinės ir pietinės įtakos. Teko todėl lietuviams ilgus amžius grumtis, budėti ir baimintis dėl savo likimo.

Tas grūdimasis nevisuomet buvo karinio pobūdžio. Ilgus šimtmečius teko jiems pasyviai priešintis, slėpti savo širdyje tikruosius kėlus bei laukti aušros. Tai išugdė lietuvių sieloje pasyvumo bruožą, kuris labai naudingas tam tikrais laikotarpiais, bet kliudantis aktyviose žygiuose. Tikrai naujieji laikai įliejo lietuvių širdin daugiau dinamizmo, kai išaušo didesnių laisvųjų metų. Jei senieji mūsų galiūnai buvo tie ištermės priekalai, kurie atlaikydavo svetimus smūgius, tai naujųjų laikų galiūnai palinko būti ir smogiančiu kūju.

Ir vieni, ir kiti buvo „vargų“ pagimdyti. Reikėjo spirti spaudimui iš Rytų ir Vakarų, reikėjo viduje išskentėti ilgą spriespaudą. Todėl galiūnais laikytini ne vien tie kovingieji, kurių vardai istorijoje atžymėti, bet ir tie nežinomieji, kurie tą pačią daliai ištikimai gyveno. Visai neperdėtai mūsų himnas Lietuvą vadina didvyrių žeme. Jei Lietuva jų būtų turėjusi tikrai keletą, suprantama, nė himnas negalėtų taip kalbėti. Tai rodo, kad visa tauta Apvaizdos buvo pašaukta didvyriška. Kaip matyti ir jos istorijos, išskyrus galybės laikotarpį, visai lietuvių tautai teko stovėti biblinio Dovidio pozicijoje, Dovidio, bekovojančio prieš milžiną Galiotą. Todėl Lietuvos galiūnai reikės ne galiojantių milžinų veidu, o didvyrių ir šventųjų, ginančių pagrindines savo vertybes. Jie buvo didvyriai gindami savo laisvę, savo kraštą, savo tautinę bei valstybinę egzistenciją, savo dorovę ir religiją. Daugumas jų buvo paprasti, neplatus garso, bet didios širdies žmonės, kurių galybė patvaresnė ir vertingesnė, nei milžinų.

Kaip praeity, taip ir dabar lietuviui, drauge su kitais, tebėra šaukiami didvyriškumui. Kur jie begyventų — tėvynė ar išeivijai — visur tas pats pašaukimas, nes kova su galiojantiomis milžinomis nėra baigta. Neveniam ypač išeivijoje, šis uždavinys ima visškai išdilti. Siekimas greito pralobimo, minkšto bei lengvo gyvenimo nekarta gyvenimą nustelbia. Tai pavojingas posūkis ir buržuizinės dvasios gyvenimą, kuriame nejuokiamis sutirpsta didžiausios vertybės bei idealai. Tai didvyriško gyvenimo paneigimas ir kartu lietuvių pašaukimo nepaisymas.

Pašaukimas gyventi didvyriškai anaipol nereikia legendinio svaiojimo ar romantinio užsidegimo. Tai tėra ištikimas vykdymas dabarties gyvenimo iššikiams pareigų tokioje aplinkoje, kur tenka grumtis, plaukti prieš srovę. Todėl didvyriškas gyvenimas nebūtinai turi pasizymėti dideliais darbais ar žygius. Svarbu yra nuolatos gyventi šviesiu idealu ir mokėti aukotis. Visai teisingai sako Pulgis Andriūšis, esą, šiandieną didvyriai: kunigas, mokytojas, rašytojas, chorvedis, choristas, artistas, dainininkas, valdybos narys ir tt., — vienu ar kitu būdu besireiškias kovoję už lietuvišką gyvatę.

Ir juo daugiau bus ištikimųjų didvyriškajam gyvenimui, juo pajėgesni būsimie atsispirti ne tik raudonajam, bet ir buržuiziam tvanui.

Pr. G.

Skandalas Lenkų egzilinėje vyriausybėje

Egzilinė Lenkijos vyriausybė rugsėjo mėnesį pergyveno dar vieną ir patį didžiausią smūgį, kai vos prieš keletą savaitių paskirtas premjeras Hugo Hanka staiga grįžo į Lenkiją ir iš ten prabilo per radiją, kviesdamas visus bėglius mesti, pasak jo, beprasmią bastymąsi ir grįžti tėvynę — „kuriamojo darbo dirbti“.

Hanka lenkų pabėgėlių sluogsnuose nebuvo labai žymi figūra, nors buvo buvęs ir ministru. Jo žmona ir dukterė buvo Lenkijoje ir dabar manoma, kad jis buvo bolševikų agentų terorizuojamas grąsinant jį sunaikinti. Dabar taip pat prisimenama, kad jis ne kartą protarpiais kokiom 2-3 savaitėm kažkur dingdavo, kažkur išvažiuodavo. Ir prieš išvykimą į Varšuvą jis paslaptingai pasivažinėjo. Buvo nuvykęs į Paryžių, kur buvo sutikęs pravažiuojantį arkivyskupą Gawliną, buvo kaž ko Romoje, kur aplankė savo atstovą Vatikane Pape, bet su abiem kaž ko nedaskalbėjęs, rašė jis pranešime prezidentui Zaleskiui. Buvo žadėjęs vykti į Lurdą, bet ten pasirodė nebuvo. Prez. Zaleskio kanceliarija paskelbė pra-

nešimą, kad jis kažkur dingęs pakeliui iš Romos į Paryžių ir gal būtų buvęs pagrobtas ar išprievartautas. Romos saugumo žiniomis betgi, jis iš ten per Vieną išvykęs į Varšuvą ir vietą traukiny užsisakęs iš anksto, atseit tik jau nebuvo pagrobtas.

Vyriausybę, kuri ir taip jau buvo susikompromitavusi, kai Zaleskis nepasitraukė iš prezidento vietos kadencijai pasibaigus ir kai daugumas partijų jo nebepripažindamos sudarė atskirus vyriausybės organus, Hanka perbėgimas buvo nepaprastai didelis smūgis. Zaleskis betgi sudarė naują kabinetą su premjeru Ant. Pajak. Ministrų vidaus r. Jerzy Scibor, gyrybos — pulk. leit. A. B. Brochwicz - Lewinski, užsienio — Al. Zawisza, Lenkijos piliečių užsienio reikalų ir teisingumo — Dr. T. Bugajski; ministrai bei portfelį: St. Dalega - Modrzewski ir brig. gen. Kaz. Sawicki.

Hanke ministerių pirmininku Zaleskio buvo paskirtas rugpjūčio 8 d., o rugsėjo 8 d. jis buvo jau Varšuvoje. Zalski Pajako kabinetą sudarė rugsėjo 12 d.

STREIKUOJA TUKSTANČIAI DARBININKŲ

„General Motors“ bendrovė Kanadoje turi 5 didžiules gamyklas, ypač autovežimui, imones. Pasibaigus sutarčiai, darbininkai unija „CIO United Auto Workers“, paskelbė streiką, nes negalėjo susitarti su darbdaviais dėl naujai statomų sąlygų. Įmonių savininkai pasiūlė šias sąlygas sekantiems trejiems metams: 1. pakelti valandinį atlyginimą 5¢, 2. mokėti senatvės pensiją \$90 mėnesiui išdirbusiems 40 metų, 3. garantuoti metinį atlyginimą pagal JAV pavyzdį, 4. mokėti pusę ligoninės bei gydymo išlaidų, 5. duoti specialius priedus pabrangus pragyvenimui, 6. mokėti dvigubą atlyginimą dirban-

tiems sekma dienų ir trigubą — dirbantiems laisvomis dienomis, 7. pakelti atlyginimą \$2.25 mėnesiui už kiekvienus išdirbtus metus, taip kad darbininkas po 30 metų gautų \$67.50 mėnesiui, o po 40 m. — \$90, 8. išdirbusiems 10-15 metų duoti pustrėčios savaitės apmokamą atostogų, 9. išmokėti kompensaciją po \$1 už kiekvienus išdirbtus metus tuo atveju, jei darbininkas direkcijs nuožniūta turėtų būti atleistas iš darbo. Unijos vadovybė rado betgi šiuos pasiūlymus nepriimtinius. Ji reikalauja apmokėti visas ligoninės bei gydymo išlaidas, pakelti atlyginimą specialistams. Esą Fordo ir

Provincijų konferencija

Kanados provincijų vyriausybų atstovų konferencija prasidės Otavoje, spalio 3 d. Joje numatomi du sunkiai sprendžiami klausimai. Tai vaslybinio sveikatos draudimo su federalinės valdžios parama. Kaip žinia, federalinė vyriausybė paskelbė sutinkanti prie to prisidėti, bet Quebec nesutinka tokios paramos priimti. Duplessis vyriausybė laiko, kad federalinės valdžios dalyvavimas sveikatos draudimo sistemoje esąs nesuderinamas su konstitucijos principais.

Antras sunkiai sprendžiamas yra mokesčių klausimas. Šiuo metu veikia provincijų susitarimas su federaline valdžia, kad visus mokesčius surenka federalinė valdžia, kuri atitinkamą jų dalį perduoda provincijų valdžioms. Bet Quebec provincija prieš šitos sutarties nėra prisidėjusi ir turi savus atskirus provincinius mokesčius, o federalinė valdžia 10% provincinių mokesčių laiko neapmokestinamais. Minėtoji provincijų ir federalinės valdžios sutartis baigiasi 1957 m. Galimas dalykas, kad dabar ir dar kažkurioms provincijoms panorės pakeisti Quebecą ir sutarties nepratęs. Jei taip pasiegtų turtingosios provincijos, ir visa sutartis netektų prasmės.

VLIKo pirmininkas prelatas Mykolas Krupavičius, kuriam spalio 1 d. sukanka 70 metų.

Diplomatinė daugiakovė

Literatūros profesorius, likimo paverstas politiku, J. Brazaitis, paskutiniame „I Laisvė“ numerio, „Kiek Zenevos Dvasia mus gali patenkinti“, vertina situaciją, kurią bene giliausiai aptarė TŽ „Sympsenos“.

„Dabar, kai visi mato, kad iš karo nieko neišeis, griebiamasi diplomatijos“. Brazaitis tvirtina, kad Zenevos dvasia yra kenksminga pavergtiesiems ir pačiai Amerikai; jis netiki ilgąjam „koegzistavimui“. Sakosi nedrįstas betgi niekam priekaištauti, nes ir mūsų pačių eilėse — „politika nėra suderinta ir veiksminga“. (Niujorke įtemptai buvo laukiama dr. A. Trimako, „grupių centrų“ sekretoriaus pasitarimų su dr. P. Karveliu VLIKo Vykdomosios Tarybos nariu URT valdytoju, atvykusiu į Pavergtųjų Tautų Seimo iškilmingąjį posėdį šios savaitės pabaigoje. Buvo kalbama, kad jei jis sutars savo tarpe ir su kitomis VLIKo grupėmis dėl datos ir darbotvarkės bei reformų pobūdžio. VLIKo amerikinė sesija įvyktų spalio 28 d. Gi įvairių kitų politinių grupių lyderiai sakė nepritarsią VLIKo sesijai šaukimui, jei nebus „vilties“ susitarti esminiais punktais. Paprastai gerai informuotas lietuvių politikas Niujorke užtikrina, kad dr. P. Karvelis atsivežs VLIKo pirmininką prel. M. Krupavičiaus atstatai vydinimo p. Turauko naudai pažada, tuo būdu išlaikant šį postą krikšč. demokratų partijai).

Dulles rūpestiai grįžęs iš atostogų nuosavoj „Ančių saloj“ Ontario ežere, J. F. Dulles energingai pasinėrė į pasirošimus sekantioms rungtynėms su Molotovu Zenevoje. JT užtikrinęs, kad Amerika niekad nepalies kovojusių už tautų

Niujorko bendradarbio ALMAUS

apsisprendimo teisę, Dulles žodis žodim kartoją prezident. Eisenhowerio liepinės konferencijos kalbos vieta, liečiančią pavergtuosius. Jo su didžiausiu dėmesiu klausė Jungtinių ir Pavergtųjų (kitapus gatvės) Tautų atstovai: „Amerikiečiai labai gerai žino, kad kai kurios Rytų Europos tautos, daugelis jų turinčios savo ilgą ir išsididžiusią istoriją savistovaus gyvenimo, taip ir negalima pasinaudoti JT kaip meto deklaracijos, bei kitų susitarimų pažadais...“

Baigdamas įvairią kalbą Mr. Dulles nurodė, kad Amerika netiki ir status quo, nes dabartinis amžius esąs permainų ir įtampos amžius. Vylėsi, kad tautos ir valstybės nesieks tų permainų karu ir pogrindžio veikla, bet evoliuciniu vyksmu, leidžiant rutuliuotis tautų teisingiems aspiracijoms... Grįžęs Vašingtonan sekancią dieną, Pacifiko tautų strategų ANZUS konferencijon Mr. Dulles išskovojo, kad dar ne laikas sumažinti karinius išpaireigojimus. Antrendienį Mr. Dulles susitiko su kitais užs. reik. ministeriais: MacMillan, Pinay ir von Brentano — britų, prancūzų ir vokiečių, kur aptarė Vakarų liniją spalinei konferencijai. Niujorke buvo rūpinamasi, kad Mr. Dulles, nors atrodė, užtikrintas, rūpinosi, kas atsistis jo užsienio politikai prez. Eisenhoweriui išskirtis kitais metais įvyksiančių prezidento rinkimų. Jau dabar prancūzai, pasak „Draugo“, reikalavo Mr. Dulles neužsispirti dėl pavergtųjų tautų. Niujorke taipgi buvo žinoma, jog britų užs. reik. min. H. Mac Millan rūpinosi išlaikyti „lygsvarą“ ir netikėjo, kaip netikėjo, jog be karo iš sovietų būtų galima išgauti bet kokių nuolaidų, nei Vokietijos, nei pavergtųjų klausimu. Pasak brito, „lygsvara vers išlaikyti status quo“, ko kaip tik ir siekė klastingasis Molotovs.

Sugrąžintas Jackson Mr. Dulles mobilizavo gabiąsias jėgas. William H. Jackson neseniai paruošęs raportą, kaip kovoti su komunistų propaganda, anksčiau buvęs vienas JAV Centralinės žvalgybos vadovu, buvo skubiai mobilizuotas Dulles patarėju Zenevos spalinei konferencijon. Dulles pavedė ištirti iki kokių laipsnių Amerika gali leisti Vakarų Rytų prekybos išplėtimą pačiai sau nepakenkiant, be to, paruošti

argumentus pagrįsti reikalavimą pakelti Geležinę Uždangą Niujorke nežiūrint šių visų Mr. Dulles pasirošimų vėl buvo tikimasi visko. „Darbininko“ 40 metų paminėjime konsulas J. Budrys, red. dr. S. Sužiedėlis privaičiam pokalbyje vertino Lietuvos bylą esant „pavojingai, tiesiog grėsmingai“ situacijoje. Prez. Eisenhowerio širdies neįsveikata ištiko Mr. Dulles pačiu nepalankiausiu momentu. Nebūdami tikri, ar Amerika tęs Mr. Dulles politiką ar respublikonai pasiliks sąjungininkai jokiū būdu nenorės pykinti Molotovo „pavergtųjų ir Vokietijos suvienijimo“ klausimais.

Harrimano žvaigždė kyla Pramatydami respublikonų partijos pralaimėjimą, Niujorke pavergtųjų bylos stebėtojai viltingai stebėjo Niujorko gubernatoriaus Averell Harrimano žvaigždės kilimą pranašaujant galimybę, jog jis gali būti nominuotas demokratų kandidatų į prezidentus. Jie rėmėsi paskutiniu gub. Harrimano reikalavimu „prieš komunizmą pastatyti amerikonišką“, siekiant pasulyti įtvirtinti demokratiją Franklino, ne Markso principais. Harrimanas, kaip rašo Trumanas atsiminimuose, taipgi buvo vienas pirmųjų užlarmavęs prez. Rooseveltą dėl Stalino su Molotovu klastingu užmačiu.

O Molotovas lankstus kaip visada

Valdancioji troika Kremliuje, reik tiesą sakyti, lengvino padėtį Rusijoj ir net kolonijose, kaip Lietuva. Pavergtieji lietuviai, tirionams vos truputiuką varžtus atleisus, jau džiūgavo „grįžtančia laisvė“ ir akims netikėjo skaitydami „Tiesoje“ ir „Pravdoje“ kompartijos komplimentus „lietuvių tautai“. Ejo gandas, kad net kažkurie laisvos Lietuvos profesoriai — mokslininkai, apšaukti „nacionaliniais buržuais“, nuo šių metų mokslo pažadės esą pakviesti dėstyti universitetuose, Amerikiečių korespondentams entuziastiškai pranešėjant kaip vengrai ir lenkai jau šaiposi iš rusų ir sovietų „tarybinės tėvynės“, iš pačios Sovietietijos rašė, jog didesnė rolė ir vaidmeni Kremlius suteikęs respublikinėms kompartijoms. Laiškai iš Lietuvos į Ameriką oro paštu keliavo jau 10 dienų, kai, taip neseniai sovietinė cenzūra užlaikydavo iki trijų savaičių. Gi Harvard prof. H. J. Bermann, praėjusią savaitę Maskvoje paskelbė, kad Sovietietijoje (Nukelta 2 psl.)

Savaitės įvykiai

Europos problemų centre tebestovįs Vokietijos suvienijimo klausimas vis neišjuda iš vietos. Kanclieriui Adenaueriui lankantis Maskvoje Kremliaus ponai buvo labai malonūs ir daug ką žadėjo arba bent leido daug ko tikėtis, bet tuoju pat jie pasikvietė rytų Vokietijos „valdžią“, su kuria pereitos savaitės pradžioje pasirašė sutartį, kuria perduoda jai suverenumą, atšaukia kontrolės komisijos išleistus potvarkius, savo augštąjį komisarą pakeičia ambasadoriu, perduoda pačių vokiečių kontrolei net Vakarų Vokietijos susisiekimą su Berlynu.

Savo kariuomenės sovietai, tiesa, dar neišveda, bet pažada, kad ii į vidaus reikalus nesikiš. Jė betgi žinioje paliekamas vakariečių karinių pajėgų susisiekimas su Berlynu. Vadinasi, atsiranda dvi suvereninės Vokietijos ir jų suvienijimo klausimas „ebūsiąs jų abiejų tiesioginių derybų reikalas. Tą pačią dieną, kai buvo paskelbta ši sutartis, Bonn paskelbė, kad tenyškščio parlamento visos partijos pažadėję balsuoti už Adenauerio pažadėtą diplomatinį santykių užmezgimą. Reikia manyti, kad netrukus Bonn vyriausybė teks nors de facto pripažinti Rytų Vokietijos vyriausybę.

Moskva tebevaidina taikos balandėlio vaidmenį. Dar rugsėjo 18 d. ji paskelbė kiliadvasiškai pasiūlius Suomiams grąžinti sovietų nuo 1947 m. valdytą Porskala karinę bazę Helsinkio pašonėje. Kad Suomiai seniai to prašė, žinoma, nebuvo prisiminta. Sekancią dieną buvo paskelbta, kad sutartis dėl Porskala perdavimo jau pasirašyta. Ta proga buvusi atnaujinta dar 20 metų abiejų šalių draugijumo sutartis, nors ji dar galiojo iki 1958 m.

Atitraukimas savos kariuomenės kito Suomii įlankos pusėn, žinoma, yra nedidelis dalykas, ypač, kad iš čia joks pavojus nei negali grėsti. Bet Sovietams tai davė progos garsinti savo gerą valią ir reikalauti, kad ir kitos valstybės, t.y. ir Amerika, atitrauktų savo pajėgas iš visų bazių svetimosiose teritorijose. Tai priminė ir Molotovs JT pilnatvę. Esą, mes neseniai Port Arthur atidavėme kinams, dabar Porskala suomiams. Ir kiti tedarai šitai. Jis, žinoma, nesako, kad jie pasitraukė 30 mylių, o amerikiečiams reiktų pasitraukti 3.000 mylių. Taip pat nemini, kad jie nesitraukia nei iš R. Vokietijos, nei iš kitų satelitinii valstybių.

Jungtinių Tautų pilnatvę tebevyksta organų sudarymas ir bendro pobūdžio kalbos. Pirminku išrinktas vienbalsiai Čilės diplomatas senatorius Jose Maza. Graikų prašymas įtraukti į dienotvarkę Kipro klausimą atimestas. Esą, geriau tai spręsti diplomatinio keliu. Nuolat kerikonišką, siekiant pasulyti įtvirtinti demokratiją Franklino, ne Markso principais. Harrimanas, kaip rašo Trumanas atsiminimuose, taipgi buvo vienas pirmųjų užlarmavęs prez. Rooseveltą dėl Stalino su Molotovu klastingu užmačiu.

Naujasis prezidentas savo pirmoje kalboje pasisakė ir dėl dviejų argentiniečių labiausiai įjaušinusių klausimų. Esą, būsią atnaujinti santykiai su Vatikanu ir pasirašytas konkordatas. Perono padarytoji sutartis leidžianti Standard Oil Co. Argentinijoje ieškoti naftos būsianti atšaukta.

JAV visuomenė sujaudino per eito šeštadienio žinia, kad prezidentas Eisenhowerį ištiko širdies smūgis. Pagal paskutinius gydytojų pranešimus prezidento sveikatos stovis esąs patenkinamas.

DIDINGOS IŠKILMĖS MONTREALY

Po eilės metų vargo ir kruopštaus darbo A. Vartų parapija pereitą sekma dienį pagaliau iškilmingai atžymėjo savo laimėjimą — pašventino naują dievnamį. Iškilmės buvo pradėtos išvakarėse koncertu.

Nors kažkur buvo skelbta, kad tai būsiąs religinės muzikos koncertas, tačiau jis buvo daugiau bendro turinio. Naujai garsėjanti solistė Z. Griškaitė, labai nuotaikingai padainavo Kačanausko „Patekėk, aušrine“, Račiūno „Pašakykit“, Gruodžio „Aš svajoju svajonėlę“, Tallat-Kelpšos „Mano sielą šiandien šventė“ ir keletą kompozicijų anglų k. S. Baranauskas padainavo Džonau, Haendel, Carissimi, Brahmo kūrinii, be to, Šimkaus „Tyluma“, Banaičio „Aš per naktį“, Gruodžio „Rudens tylumoje“, Jakūbėno „Ežerėlis“ ir ištraukų iš „Oniegino“ ir „Žydės“ operų. Publikos naujojo parapijos salėje buvo virš 300. Ji gausiai plomokslu.

pamokslu.

Kalbėdamas angliškai, J. Em. paminėjo buvęs III Liet. Dienoj, o dabar vėl pas lietuvių šventinti naujo dievnamio Pastarasis esą jau buvo naudojamas pamaldumokslu. (Nukelta 1 psl.)

Tėviškės Žiburiai

THE LIGHTS OF HOMELAND
Published by Lithuanian R.C. Cultural Society of Canada
SAVAITRASTIS

Redaguoja Dr. A. Sapoka ir Dr. Pr. Gaidamavičius
Leidžia Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija
Prenumerata Kanadoje ir JAV metams \$4.00, pusmečiui \$2.50
Kitur: metams \$4.50, pusmečiui \$2.50
Įmokėjimams \$10 loikimui gėrės prenumeratoriui
Už skelbimų turinį redakcija neatsako.
941 Dundas St. W., Toronto, Ont. Canada. Telef. EM. 8-6813.

Pirmas įspūdis lietuviškoj mokykloj

Peržengus mokyklos slenkstį, grįžo išgyventieji prieš 11 metų prisiminimai, žengiant Lietuvos sieną. Visų klaikus, bet gilus žvilgsnis į tolius gimtojo krašto. Dvi tyros ašaros rieda per jaunų ir senų veidą. Tai paskutinės ašaros palaistė numylėtąją žemę. Dangus, nors gaisrais sutepas, toks gilus, mielas ir liūdnas. Drebančiomis rankomis, kaip didžiausia šventenybė, į nosinuką rišamas žiupsnelis Gimtosios Žemės.

Jausmuose ir prote gilus ryštas: lietuvių gimiau, lietuvių ir mirsiu. Ne, ne tik aš, bet mano vaikai ir vaikų vaikai...

Bet kokia auka, bet koks vargas, dėl likusių tėvelių, jų kapų, dėl laisvės ir tautos, dėl motutės kalbos, dėl kryžiaus, kuriuo motina laimino išvykstantį ir nežinias, dėl liūdnųjų pilikaliųjų ir pilių sienų, dėl sava ranka sodintų obelių, dėl sava prakaitu permerktų dirvų, dėl pakelės rymantių „smūtelių“, nebus sunki, nebus baisi... Vėliais gimtajam krašte palikti bejausmiu akmeniu, negu susvyruoti padarytoje pačiam sau priesakoje.

Po 11 metų daugumoje priesaika gyva. Didžiulis vaikų būrys vykdo tėvų gimtajam krašte padarytus pažadus. Ne veltui proseniai kovojo ir mirė už būsimas kartas. Miela ir graudu. O vaikai, jų tėvai tokie brangūs... Nerūpestingų jaunųjų triukšme ir šamysyje ieška pavienių veidelių. Deja. Pasigendi vieno kito daktaro, inžinieriaus, mokytojo, kariškio, teisininko, daugumos dabartinių „bizniierių“ ir šiaip geriau įsitaisiusių šeimų vaikų. Nejaud tie, kurie iš savos tėvynės išsinešė daugiau negu ūkininkas, darbininkas ar smulkus tarnautojas, kurie savai tėvynėi skolingi ir medžiaginiai (juos rėmė valstybės išdais, bet apelsdami tėvynę savo darbu skolos nesuspejo grąžinti) nepadarė garbės priesaikos. O gal ją sulaužė?

Pasigendi ir lietuviškų organizacijų, narių visuomenininkų, šeimų vaikų. Nejaud tie, kurie organizacijose prisimetėliai? Rodos, viešai jaudinasi dėl lietuviškumo negalavimų, reklamų pavarde lietuviškoj spaudoj, tik nėra vaiko lietuviškoj mokykloj.

Taip, mokyklos lankymas susijungtas su kai kuriais sunkumais, rūpesčiais. Bet jei našlė uždirbdama duoną 3 vaikams du mokyklinio amžiaus vaikus leidžia į mokyklą, kodėl tu sunkumų negali nugauti prasigyvenusi ar bizniieriaus šeima. Gal lietuviška mokykla trugdo privalomai mokyklai, privatinėms pamokoms? Gyvenimas parodė:

daugumas šeštad. mokyklos mokinių anglų mokykloj pirmąja, gi pasiryžėliai, lanką privačias pamokas, mokslo ne blogiau už kitus mokinius.

Tikrąją priežastį tėsurauda patys.

Atmetus visa kita, būdamas tėvas nedrįsčiau šią atsakomybę (prieš vaikus ir tautą) kruti ant savo sąžinės. Galbūt, paaukęs vienas kitas vaikas atkris nuo lietuviško kamieno. Parves svertimautė-tį marcią ar žentą, kurie automatiškai atplės vaiką nuo tėvų, atims pareigą rūpintis tėvais senatvėje, privers nutraukti dvasinius saitus su gimtoju kraštu, su tauta, o tėvams paliks skausmą ir skurdą. Padvigubins tėvų kančią padarytoji klaida. Gyvai atsisdus daug klausimų: o ką mes darėme, kad vaikas nenutoltų nuo mūsų? Ar panaudojome visas auklėjimo priemones ir galimybes? Ar mes buvome vaikai geru pavyzdžiu? Ir tas „ar“, „ar“ kaip aštrus dyglys pasiliks viduje. Užuojautos iš kitų nebus gaunama. Skurde ar varge bus nepatogu kreiptis pas savuosius, nes visuomenės ir tautos teismo sprendimas bus teisingas, žiaurus ir skaudus.

Tiesa, yra vaikų, kurie nenori lanko šeštadieninę mokyklą; nenori eiti ir į privalomą mokyklą. Dėl šeštad. mokyklos vaikų puikiai suprantami. Geriau ilgiau pamiegoti, atkrinta pamokų rūcimas; „komikai“, kinas, gatvė daugiau vaikų vilioja, negu mokykla.

Tuo atveju vaikų patvarkymas yra grynai tėvų pareiga. Priemonių yra daug ir jas pasirenka patys tėvai. Prieš kelius mėnesius buvo atvykęs iš Amerikos žymus lietuvių veikėjas advokatas Kalinauskas. Jis, rodos, Lietuvos nematęs, bet paskaita - kalbą pasakė gražiai lietuviškai. Užklaustas, kas padėjo išlaikyti gryną lietuvių kalbą, meilę tėvynėi ir tautai, atsakė: „Tėvo diržas. Kai tik namuose sukalbėdavom angliškai, tėvas nedovanodavo. Taip išmokom lietuviškai kalbėti; nors mokyklas baigau angliškai, jausiausi lietuviu, myliu Lietuvą, lietuvių tautą ir dirbti lietuviams — didžiausias malonumas“.

Zinoma, panašios priemonės nieks nepersė, bet galvojantis tėvas panaudojo, jo supratimu, geriausią priemonę ir lietuvių tautai davė rimtą darbininką.

Būčiau laimingas, jei jaudinimas dėl nerastų vaikų būtų veltui. Pirmąjį šeštadienį (ir praeituosius mokslo metus), gal neatėjo dėl kitų priežasčių, bet gal ateis sekanciais šeštadieniais... J. J.

ŠVIETIMAS PAVERGTOJE LIETUVOJE

Vilniaus radijas praneša, kad šiais mokslo metais Lietuvoje veiks 2415 pradžios mokyklų, 970 septynmetių ir 380 vidurinių mokyklų. Palyginkime šiuos skaičius su N. Lietuvos daviniais:

Mokinių skaičius:

Mokslo metai	Pradžios mokyklose	Vidurinėse mokyklose /gimn., progimn., spec./	Viso
1935/36	281.247	28.046	309.293
1936/37	292.156	28.604	320.760
1937/38	307.173	31.647	338.820
1939/40	338.319	38.839	377.158
1955/56	—	—	400.000

Kaip matome 1939/40 metais Lietuvoje mokyklas (be augstųjų mokyklų) lankė iš viso 377.158 mokiniai. Tuo tarpu pagal Vilniaus radijo dabartinių metų Lietuvoje pradžios septynmetes ir vidurines mokyklas lanko iš viso vos daugiau 400.000 mokinių. Perpaskutinį nepriklausomybės penkmetį mokinių prieaugis šiose mokyklose buvo 61.865. Jeigu šis prieaugis būtų tolygus, tai šiandien Lietuvoje mokinių skaičius turėtų siekti virš 580.000. Tuo tarpu jis nesiekia nei pusės milijono, nors šiandien Lietuvos teritorija yra didesnė, negu ji buvo 1940 m.

Mokyklų skaičius:

Mokslo metai	Pradžios mokyklų	Progimn.	Spec. mokyklų	Vidurinių mokyklų	Kt. spec. mokyklų	Gimn. ir koleg. mokyklų	Viso
1935/36	2.545	130	2.675	45	85	84	214
1936/37	2.560	138	2.698	42	96	79	217
1937/38	2.601	160	2.761	40	120	83	243
1939/40	2.713	106	2.819	27	79	83	199
1955/56	2.415	970	3.375	—	—	380	380

Kiek sunkiau yra lyginti dėl mokslo sistemos skirtingumų mokyklų skaičius. Dabartinėje Lietuvoje visas mokslo suskirstymas į 3 laipsnius.

1. Pradžios mokykla:

a) keturių skyrių mokykla — vad. pradžios mokyklomis. Mokslo ne mokamas. Lankymas privalomas nuo 7 metų amžiaus.

b) septynmetės mokyklos. Baigusieji pradž. mokyklą stoja į 5 klasę. Mokslo ne mokamas.

2. Vidurinė mokykla. Pagrindinis šios mokyklos tipas atitinka gimnazijoms. Jose yra 7 klasių. Baigusieji septynmetės mokyklą, stoja į 8 klasę. Šios rūšies mokyklos išduoda atestatus, teikiančius teisę stoti į aukštąsias mokyklas. Šalia pagrindinio tipo — gimnazijos, yra įvairių specialių mokyklų, kurias baigusieji turi tas pačias teises.

3. Aukštosios mokyklos. Jų yra įvairių: institutai, konservatorijos, akademijos, politechnikumai ir tt. Pažymėtina, kad Lietuvoje veikia tik vienas Villniaus (dabar pavadinatas Kapsuko vardu) universitetas. Kauno universitetas išskirstytas į įvairius specialius institutus bei politechnikumus.

4. Aspirantūra — tolimesnės studijos, baigus augstąjį mokslo.

Jis būna stacionariasis (studijos tęsiasi 3 metus) arba neakivaizdinis (studijos tęsiasi 5 metus). Lietuvoje visų specialybių aspirantūros nėra. Aspirantus priima konkursu keliu. Priimtieji

vos mokyklų skaičių su sovietinėmis mokyklomis, negalime vien dabartinių pradž. mokyklų (keturių skyrių) skaičių lyginti su nepriklausomybės laikais buvusių mokyklų skaičiumi. Toks palyginimas parodytų, kad prieš 15 metų Lietuvoje buvo 298 pr. mokyklomis daugiau, negu šiandien. Šis palyginimas būdas eliminuoja bolševikų šioje srityje siekiamą pažangą — pereiti prie septynių pradžios mokslo metų. Šios rūšies mokyklų vien šiais metais 49 pradės naujai veikti. Todėl norint palyginti bendrą pirmojo mokslo laipsnio mokyklų skaičių dabartinėje Lietuvoje

(keturmetes ir septynmetes mokyklas) su nepriklausomos Lietuvos mokyklų skaičiumi, būtų galima ankstyvesnes progimnazijas bei joms tolygas mokyklas prilyginti septynmetėms mokykloms. (Čia tenka tuojau pridurti, kad toks palyginimas būdas yra naudingas bolševikams: progimnazijos vien formaliu požiūriu buvo augstesnės už bolševikų septynmetes — jose mokslo su pradžios mokyklos kursu tęsėsi 8 metus. Apie išeinamas programas tuo tarpu nekalbėsime). 1939/40 m. Lietuvoje viso buvo tokių mokyklų 106 (progimnazijų skaičius mokyklų reformų paseigoje — mažėjo). Pridėję prie jų pradžios mokyklas gausime bendrą 2819 mokyklų skaičių. Per paskutinį penkmetį šių mokyklų padaugėjo 114. Per 15 metų jų turėtų būti 3.251. Šiais metais Lietuvoje gi veiks 3.375 šios rūšies mokyklų. Reikia ir čia bolševikų gyrimasis apie pasiektus „socialistinius laimėjimus“ švietimo srityje neturi pagrindo. Be to, tenka pabrėžti, kad pradėtoji mokyklų reforma seniai jau būtų įgyvendinta ir šiandien visos pradžios mokyklos būtų šešių skyrių, tuo tarpu bolševikinėje Lietuvoje tėra 970 septynmetių mokyklų.

Bolševikams po 15 metų pavyko pralenkti N. Lietuvą tik gimnazijų skaičiais požiūriu. Iš tikrųjų Lietuvoje tebuvo 93 gimnazijos ar jai tolygios mokyklos. Net jeigu prie šio skaičiaus pridėsime progimnazijas ir joms atitinkamas specialias mokyklas, kurios plėtėsi ir palengva įgydavo pilnines vidurinės mokyklos teises, tai šiame sektoriuje bolševikų pateikti skaičiai viršija N. Lietuvos normalų šių mokyklų prieauglį.

Mokslo lygis

Kiek ilgiau sustojome ties skaičiais, nes jie akivaizdžiai kalba, kad nežiūrint visos bolševikinės propagandos, jie nėra imponuojantys. Kaip tik pradžios mokslo srityje jie demonstruoja kokią nuostolį mūsų tautai daro bolševikų okupacija. Tačiau nėra nieko klaidingesnio, kaip skaičių pagalba matuoti

Kiek ilgiau sustojome ties skaičiais, nes jie akivaizdžiai kalba, kad nežiūrint visos bolševikinės propagandos, jie nėra imponuojantys. Kaip tik pradžios mokslo srityje jie demonstruoja kokią nuostolį mūsų tautai daro bolševikų okupacija. Tačiau nėra nieko klaidingesnio, kaip skaičių pagalba matuoti

Kiek ilgiau sustojome ties skaičiais, nes jie akivaizdžiai kalba, kad nežiūrint visos bolševikinės propagandos, jie nėra imponuojantys. Kaip tik pradžios mokslo srityje jie demonstruoja kokią nuostolį mūsų tautai daro bolševikų okupacija. Tačiau nėra nieko klaidingesnio, kaip skaičių pagalba matuoti

ADAMONIS & BUDRIŪNAS

“DISTRICT ESTATE BROKERS”

Namų pardavimui — įvairiose Montrelio dalyse;
Paskolos — naujiems namams ir statybos eigioje — 5½%.
Žemės pardavimui — pavieniai lotai ir dideli plotai;
Ūkiai pardavimui — Montrelio apylinkėse;
Draudimas — pastatams ir kitiems objektams nuo nelaimingų atsitikimų.
Pirmosios Montrelio lietuvių Real Estate tiktals — Jums padėti!
Agentai:
D. N. BALTRUKONIS, tel. VI. 7634. J. SKUČAS tel. RA. 2-6152
A. MARKEVIČIUS, tel. OR. 1-9816. J. ZIENKA, tel. TU. 2712
A. GRAŽYS, tel. RA. 1-3148.
Istaiga: 177 SHERBROOKE ST. W., Telef. PL. 8501
Darbo laikas: nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro.
Res.: P. ADAMONIS PŪ. 6-4781. A. BUDRIŪNAS RA. 7-2690

LATVIŲ GELIŲ KRAUTUVĖ
802 BATHURST ST. (kampus Bloor)
Telefonas KE. 3884

PAS MUS PUKIAUSIOS GELĖS...

- * Puikios nuotekos bei įvairioms kitoms progoms — europietiškomis ir kanadiškomis stiliu.
- * Įvairius rūšių skintos gelis bei vazonai su gelėmis.
- * Mes turime gintaro ir kitokių išdirbinių dovanoms. Kolbome taip pat vokiškai ir rusiškai.

LOTUS

PATS LAIKAS

Naujieji Kanados ateiviai pradeda jaustis Kanados pilnateisiais pilieciais. Baimė būti deportuotiems per jėgą pasilikę Vokietijos stovyklose. Savo sumanumą ir energiją isikurti naujoje tėvynėje naujieji ateiviai įrodė su kaupu. Tačiau Kanados visuomeniniame ir politiniame gyvenime naujieji ateiviai reikšdami labai neaktyviai, net ten, kur jų pareikšimas galėtų būti labai aktyvus, jie lieka nušaly. Ypač mes lietuvių turėtume imtis iniciatyvos ir išjudinti kitas, mažesnes grupes. Neseniai Kanada lankė bolševikų „ūkininkų“ grupę. Jų pareikšimai naujųjų ateivių adresu buvo antausis tiems, kurie jau turi Kanados pilietybę ir kurie turi pilną protesto teisę. Tačiau nuostabu, kad išskiriant ukrainiečius, kitos organizacijos nesiėmė jokių protesto žingsnių. O „TZ“ tuo reikala irgi savo nuomonės pareikšti (kaip padarė lenkų laikraštis)

nedrįso (? Red.). Čia norėtusi priminti mūsų Krašto Valdybai, kad jos iniciatyva visais Kanados politinį gyvenimą liečiančiais reikalais turėtų būti pasisakoma daug daugiau negu iki šiol. „TZ“ iš Kanados gyvenimo turėtų duoti daugiau smulkių kaip ekonominių, taip ir politinių žinių. Nejaugi jau taip sunku jas sukoncentravus surinkti? Dabar „TZ“ negali išbristi iš rimto, pasaulio lietuviams skirtu, žurnalo formos, kai daugelis Kanados lietuvių dar neįkanda tinkamai angliškiosios spaudos.

Red. pastaba. Redakcija džiaugiasi, kai skaitytojai pareiškia savo nuomonę dėl laikraščio krypties. Kiekvienas pasiūlymas svarstytinas, tačiau daug kas mano, kad pilna informacija savitraukiui vistik neįveikiama ir kad tie, kurie tokiais dalykais domisi, vistik skaito dienraštis.

PERMAŽAI BRITŲ ATEIVIŲ

Anglikonų generalinis sinodas Edmontone, palietęs socialinius klausimus, rado reikalo pareikšti, kad Kanados fed. vyriausybė nepakankamai išleidžianti britų kilmės ateivių, kad jos imigracinė politika esanti antiangliška, antiprotestantiška — perdaug palanki katalikams.

Pulk. T. A. Kidd pareiškimo, du trečdaliai ateivių būvę ne britų kilmės. Esą D. Britaniją palieką kasmet 250.000 išeivių ir tikti 50.000 atvyksta Kanadon; likusieji vyksta P. Afrikon, N. Zelandijon ir Australijon. Sinodas priėmė rezoliuciją vyrausybę, prašydamas įsileisti daugiau

anglų ateivių ir suorganizuoti jiems specialią pagalbą: palengvinti persikėlimą ir išsikūrimą Kanadoje. Taip pat esą turėtų būti išleidžiama daugiau ateivių iš britų Vakarų Indijos. Šiaipjau sinodas pritarė vyriausybės imigracinei politikai, nors pagedavo daugiau planingumo.

— Londonas. — Leeds mieste vykusioje lenkų Darbo Partijos konferencijoje galutinai priimtas nutarimas susilieti su krikščionių demokratų partija. Jungtinės partijos vadu lieka gen. Haller, buvęs Darbo Partijos vprašydamas įsileisti daugiau

LAIKO ILGIAU NEGU KITOS

Penmans

NEPLYSTANČIOS

darbo kojines

Kokio tik rūšių jūs norėtumėte, PENMAN'S DARBO KOJINIŲ yra visokių. Ir vistik kurzios išsirinksite, jūs įsitikinsite, kad tai vertingose pirkiny už šią kainą.

Penmans
WORK SOCKS

Taip pat apatiniai - viršutiniai rūbai

ŽINOMI NUO 1868 METŲ.

Nr. WS-10-4

Margis Vaistinė

408 RONCESVALLES AVE.

(kampus Howard Park Ave.)

Nuomojų vaikų svarstyklės — \$1.00 mėnesiui.
Metamorfoza kremas šlakams — \$1.35 už 4 uncijas.
Trejos devynerios — \$1.50 dėžutė.
KOSMETIKA: Tussy — Du Barry — Chanel — Yardley.
Skubiai paimame receptus iš namų ir pristatome vaistus veltui.
Skubiam pristatymui į namus
Telefonas LL. 1944
Jonas V. Margis, Phm. B.

NEW 1956 Admiral

21" TV CONSOLE

With TOP FRONT Tuning

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS BALDAIS:

- * TELEVIJOS APARATAI,
- * RADIO APARATAI,
- * KROSNS,
- * SALDYTUVAI,
- * SKALBIMO MAŠINOS,
- * SIUVIMO MAŠINOS,
- * ĮVAIRUS KILIMAI,
- * LINOLEUMAS,
- * VAIKŲ BALDAI,
- * VEŽIMELIAI,
- * MODERNIŠKOS VIRTUVES,
- * SINKAI.

Didžiausia Lietuvių Prekyba Toronte

MOHAWK FURNITURE COMPANY

2446 - 8 DANFORTH AVE. TEL.: OX. 9-4444, OX. 9-0977

Diplomatinė daugiakovė

(Atkelta iš 1 pusl.)

iš pagrindų pertvarkomi įstatymai, siekiant „sovietų piliečių teisių užtikrinimo ir „nusikaltimų aptarimo liberalizavimo“. Jo žodžiais, „bausmės už kontroverzišinę propagandą ir panašias nusikaltimus yra sumažintos“. Taipgi, „prokuratūra padaroma atsakomąja už padėti TSRS priverčiamoj darbo stovyklose“. Derindami šias žinias su praktika Sovietijoje, žinovai tebejos ir TSRS \$25.000 dovana potvynio nusiaubtus JAV paramėti. Rygoje rugs. 9-11 lankėsi Belgijos parlamentariai, kuriuos sukta vedžiojo po Rygą ir Jurmą, didesnes įmones.

Tačiau šios permainos nerodė nei Molotovo nei pabėgėlių įsitikinimų pakitėjimo. Gen. Michailo Varšuvoje sakė, kad tik labai „nežymus skaičius“ pabėgėlių paklauses jo kvietimo grįžti į „namo“. O Molotov pats tuom įsitikino kai atvykdamas į JT buvo pasveikintas ukrainiečių tradicinio pikieta. Jam nebuvo kaip pasinaudoti ir Juozu Matuliu, kurio rolė sovietų delegacijoje tebėra neaiški. Savo kalboje JT Molotovas neužsiminė pavergtųjų, nors Mr. Dulles ir prosvokavo. Molotovas skelbė, kad JT čarteris esąs pilniausioji tvarko (vakarietiškai) jori nori panaikinti jų „veto“ galią, ir Tarybų Sąjunga dabartinio čarterio griežiausiai laikantis. Melu persunktoje kalboje jis išreikšė meilę mažoms tautoms siekiančioms nepriklausomybės ir vėl

kartojo pavyzdžiu Porkkalos bazės sugrąžinimą suomiams:

Porkkala atidavimo aidai
Maršalui Zukovui pasikelbus Porkkalos atidavimą, „Darbininkas“ Brooklynne tuoj pat užklauso, kaip tada bus su Pabaltijo valstybėmis, kurios juk 1942 m. buvusios užimtos „saugumo sumetimais“. „Darbininkas“ užklauso lietuviškai, bet angliškai išleistas tą pačią savaitę Atstovybės Vašingtono biuletenis „Lithuanian Situation“ šitokiais klausimais nesivargino. Skelbė įprastą archyvinę medžiagą. Net ir „veiksnių“ žmonės piktnis atstovybės biuletenio nepateisiamu „užkalbėjimu, archaiskumu“. Būtinias biuletenis ne perkopijavimui Amerikos valstybinių ir spaudos pasisakymų, bet populiaria kalba parašytų apžvalgų, pranešimų apie „Lithuanian Situation“. Taipgi, iškilus tokiam atvejui, kaip Porkkala, biuletenis turėjo ekstremiai pirmame puslapyje visą Amerikos ir Europos spauda pranešti Lietuvos Respublikos oficialaus atstovo JAV-se tuo klausimu pareiškimą ir komentarą. Aišku, tokį biuletenį paveržti reikėtų daugiau nei sugebėjimo gražia elektrine rašoma į perrašyti iš vyriausybės ar spaudos žinių. Tačiau Lietuvių pasiuntinybė, norėdama, galėtų lengvai šiam darbiui susirasti tinkamų darbininkų. Kiekvieno gyvenimo būdas.

Mini Pabaltijo valstybes idomu tačiau, kad „Darbinin-

ko“ mintį Jungtinės Tautos, NY Times korespondentės K. Teltsch pranešimu išklė JAV delegacija, kuri tuoj pat pasitelė rasi. Ką Maskva mano apie kitas jos turimas Pabaltijo bazes. Molotovas po poros dienų netiesioginiai atsakė, nurodydamas, kad kitos bazės esančios jų teritorijoje. Bet su juo nesutiko didžioji Amerikos spauda. NY Times karinis komentatorius H. Baldwin, anksčiau labai skeptiškas dėl Pabaltijo valstybių, netikėtam rašinyje „The Porkkala Gesture“ ne tik paskelbė Porkkala atidavimą esant strategiskai nereikšmingu, bet perspėjo Amerikos vyriausybę nepasitraukti nei iš vienos savo turimos Europoje bazės ir netikėti nei vienu sovietų žodžiu iki jie išlaisvins Europos satelitus. Išjudamas NYTimes neturėjimą vienos „satelito“ sąvokos, jis išvardino ir Pabaltijo valstybes. Tarytum gavęs Pav. JT ir ALTO paskirtinį memorandumą, Mr. Baldwin sakė, kad net ir sovietų armijos atitraukimas iš Rytų Europos nebūtų pakankama garantija. „Jungtinių Tautų prižiūroj praversti laisvi rinkimai legalai užtikrinti, jog Sovietų vyriausybė faktiškai, ne vien formaliai likvidavo savo užsienio bazes“. Pasitraukite iš Rytų Europos, tai mes pasitrauksime iš europinių ir Afrikos bazių! — ūtų, jo nuomone, geriausias atsakymas į Maskvos bandymą save pavaizduoti mažųjų tautų draugu.

MYKOLAS KRUPAVIČIUS VISUOMENINĖJE VEIKLOJE

Kelias sukurto anksčiau gyvenimo faktai:

Mykolas Krupavičius gimė 1885 m. spalio 1 d. Bolševickio dvare, kur jo tėvas dirbo kaip amatininkas - stalius. Baigęs Veiverių mokytojų seminariją, dvejus metus mokytojo Lomžos gubernijoje, trečius metams jam po ilgų rūpesčių pasisekė persikelti į Lietuvą, į Papilę. Čia jis pradėjo savo visuomeninę veiklą, bet jo suorganizuotas būrelis buvo išaiškintas ir grėbė teismas. Jį ir būrelis draugus išgelbėjo vikaras kun. Gudauskas, kuris prisidėjo visą kalbą sau ir išmovo į Ameriką. Krupavičius betgi toliau likti mokytoju Lietuvoje nebegalėjo. Jam buvo pasiūlyta keltis į Rusiją. Nenorėdamas nutolti nuo Lietuvos, jis metė mokytojo darbą ir įstojo į miškininkystės mokyklą Lenkijoje. Greit pamatęs, kad kaip katalikas ir šioje srityje Lietuvoje dirbti negalės, jis 1908 m. įstojo į Seinų dvasinę seminariją. Ją baigęs išvyko į Petrapilį dvasinę akademiją, kurią baigęs 1917 m. nuvyko į Voronežą kapelionu M. Yto gimnazijon. Nuo čia ir prasidėjo jo didžioji visuomeninė veikla.

Kunigaivis Petrapilį 1914 m. birželio 13 d. Red.

Kas nežino M. Krupavičiaus vardo? Visi žino, kad tai kunigas ir dargi prelatas, kad jis buvo visų Lietuvos demokratinių seimų narys, žemės ūkio ministeris, o dabar VLKIO pirmininkas.

Bet ne visiems buv. ministeriams ruošiamos akademijos, ne apie visus seimų atstovus rašomi straipsniai, ne visiems prelatams ruošiami sukurtojų minėjimai.

Jis būdamas vienu iš kitų yra išvarejęs Lietuvos gyvenime didžiulę vagą, Lietuvos valstybėje yra palikęs tokius pėdsakus, kurie bus minimi kol lietuvių bus, jis ir dabar tremties gyvenime atlieka pirmos eilės svarbų uždavinį. Todėl ir tinka arčiau susipažinti su jo asmeniu.

Trumpi straipsniai asmenybės neišsėms, bet tik duos progos, o gal būtų ir paskatins, vieną kitą plačiau išsireikšti ir plačiau nušviesti šio žmogaus gyvenimo kelią ir parodyti tai visą darbą, kurį jis nudirbo lietuvių tautos naudai. Pagaliau ir mūsų dėkingumas turi pasireikšti šiam asmeniui sulaukus 70 metų amžiaus, jam savo amžiumi įeinant į patriarchų eilės. Mokėjime gerbti tautai nusipelnusius asmenis, ne tik jiems mirus, bet parodykime širdies ir jiems gyviems esant, dar dirbant svarbius darbus.

Krupavičius pradėjo garsėti Lietuvoje tuojuo pirmojo karo, tikriau pasakius, dar jam nepasibaigus. Tada jaunas kunigas (1918 m. jam buvo 33 metai), baigęs Dvasinę Akademiją Petrapilį ir sugrįžęs iš Rusijos, tikriau pasakius pabėgęs nuo bolševikų, dar vokiečių okupacijai esant pilnoje galioje, jau pasižymėjo savo pamokslais bei kalbomis susirinkimuose, kurias jis sakė važinėdamas iš Vilniaus, kur buvo apsigyvenęs. Jau tada jis atrėpė savo minčių originalumą, naujumą ir bendrą radikalumą. Lietuvos Nepriklausomybės ir darbo žmonių gerovė buvo jo pagrindiniai šūkiai. O tam turi tarnauti visi, pirmo eilės kunigai. "Išleikite iš žokristų" skelbė jis garsų Popiežiaus šūki.

JONAS MATULIONIS

Karui baigiantis ir besikuriant Lietuvos valstybei jis stoja į darbą jau su realia politine, ekonomine ir socialine programa. Jo ir jo šalininkų įtakoje krikščionių demokratų partija 1918 m. rudenį priima radikalius programinius punktus, kurie vos nesuskaldė ir pačios partijos, bet kurie buvo to laiko išjudintoms masėms suprantami ir būtinai tautai. Jo įtakoje krikščionių demokratų partija puolant Lietuvą ir bolševikams ir lenkams 1919 m. sausio 1 d. skelbia žemės reformą. Skelbia, kad krikščionių demokratų kovos už tą programą ir Steigiamajame Seime, kuris nustatys visus valstybės pagrindus.

Ir pats jis visai konkrečiai įsitraukia į pirmuosius valstybės kūrimo darbus, eidamas ten, kur tik jaučiasi galintis padėti ir padirbti.

Bedirbdamas įvairų darbą neužmiršta ir savo pagrindinio tikslo kaip kr. d. partijos pirmininkas. Jo pastangomis partijos skyrėsi dygsta kiekvieno parapijoje, visur nešdami ir Lietuvos valstybės stiprinimo ir didžiųjų reformų mintį. Ir renkant Steigiamąjį Seimą 1920 m. pradžioje krikščionys demokratai gauna absoliučią daugumą. O tos daugumos lyderis palyginus jaunas kunigėlis M. Krupavičius. Čia prasidėjo tikroji M. Krupavičiaus įtaka ir pasireiškia jojo visuomeniniai idealai, kuriuos jis stengiasi įgyvendinti įstatymuose.

Nepriklausomaj valstybėje ir dar demokratinėje, be abejo, yra svarbiausia institucija šalies parlamentas, kuris leidžia įstatymus ir prižiūri jų vykdymą. Ir Krupavičius ištikimai savo skelbiamais idealais tarnauja. Laikydamas geležinę drausmę visą parlamento frakciją, pats neidamas į ministerių postus atsiduoda valstybės kūrimui dedant pačius pirmuosius pagrindus.

St. Seimas buvo nors pirmasis Lietuvos parlamentas, bet savo darbas buvo labai našus. Jo nariai, niekad nebuvę parlamentariais, parodė tikrai didelės išminties ir šandien žiūrint jau iš perspektyvos užsitarnavo didelės pagarbos — tiek pozicija tiek ir opozicija. Ypatinai stipri intelektualini atžvilgiu buvo socialdemokratų frakcija, nedidelė skaičiumi, bet turtinga asmenybėmis. Krikščionims demokratams, kaip turintiems absoliučią daugumą, kovoti su opozicija nebuvo sunku balsuojant. Bet parlamentas yra tokia institucija, kurios balsas ir jos atskirų narių žodis girdimas visame krašte. Taigi neužtenka tik balsuoti, reikia ir įtikinti. Įtikinti kraštą, kas ir kodėl taip, o ne kitaip daroma. Diskusijos būdavo plačios, didelės ir tai kiekvienam principiniu klausimu. O dedant pagrindus valstybei tu principinių klausimų buvo kasdien. Štai čia ir pasirodė visos savo didybės partijos lyderis kun. M. Krupavičius. Jis kalba

daugeliu klausimų. Kalba gerai. Kalba karštai, įtikinančiai. Neįtikina savo kolegų iš kairės, bet įtikina kraštą. Vartant S. Seimo stenogramas. užtikis Krupavičiaus kalbas visais svarbesniais klausimais. St. Seimas priima visą eilę svarbiųjų įstatymų. Pats pagrindinis, šalia pačios konstitucijos, yra žemės reformos įstatymas. Jeigu Krupavičius nebūtų daugiau nieko padaręs nei prieš tai, nei po to, tai šiuo vienu įstatymu jis jau užsitarnavo socialinio reformatoriaus vardą.

Lietuvos visos partijos, išskyrus tik tautininkus, buvo už žemės reformą. Bet tik ne tokią, kokia ji išėjo iš St. Seimo. Visi buvo už atėmimą žemių iš atgavusių savo gadinę dvarininkų. Bet skyrėsi klausime, su kiais žemėmis daryti. Svarbiausius buvo nuosavybės klausimas. Mūsų vadinamos kairės partijos tada buvo prieš nuosavybę ir net valstiečiai liaudininkai, tada vad. socialistai liaudininkai, siūlė dalinti žemes ne nuosavybės. Socialdemokratams iš viso nesilė dalinti, jie galvojo kažką apie kolektyvinius ūkius.

St. Seimas, priėmęs konstituciją, žinomą dabar 1922 m. konstitucija, išsiskyrė. I-sis Seimas neilgai trukus dėl neaiškios daugumos greitai buvo paleistas. Susirinko II-sis, kuris ištvėrė ligi pavasario 1926 metų. Šio seimo kadencijoj Krupavičiui tenka eiti žemės ūkio ministerio pareigas, kurių tarpe buvo ir žemės reformos vykdymas.

Laikai buvo neramūs. Nors kovos kaip ir buvo pasibaigę, de jure Lietuva buvo pripažinta. Klaidė atkavota, bet lenkai niekad nebuvo nurinę ir išsižadėję Lietuvos okupacijos, kaip ir patys ne kartą yra prisipažinę. Dėlino juos ir Lietuvos sulenkėję dvarininkai, skatinę jėga užimti "Litvą Kowienką". Jie bijojo netekti savo dvarų bei žemių. Ir vienintelė viltis buvo, kad jų žemes išgelbės lenkai užimdami visą Lietuvą.

Be kitų taigi motyvų, socialinių ir ekonominių, buvo ir tautinis momentas — priimti Lietuvai prie lietuviškos žemės, ją smulkiai išparceliavus. Ekonomini ir finansini atžvilgiu buvo daug priekaištų padaryta, kad "naujakūriai buvo" paleisti tik su pliku žemės gabalu. Priekaištai teisingi, bet kitos išeities nebuvo. Valstybė tada nebuvo pajėgi duoti ir pašalpų ir paskolų tokiems naujakūriams, bet atidėti, kaip norėjo daugelis ir Lietuvos politikų, nebuvo galima. Krikščionių demokratų partija, gavusi su ūkininkų Sąjunga ir Darbo Federacija II-me Seime ir vėl aiškia dauguma, nutarė žemės reformos įstatymą vykdyti neatidėliojant ir neatsižvelgiant į jokių kitų argumentus. Teko tai atlikti kun. M. Krupavičiui, dabar jam jau pamičiam paimant žemės ūkio ministerio postą.

Daug buvo kalbų, daug buvo spėliojimų, daug buvo priekaištų ir protestų, kad štai kunigas ateina ministeriui (tada dar

kunigams nenorėta pripažinti lygių teisių!) ir dargi į tokią ministriją kaip žemės ūkio. Bet greit nurimo, kada kunigėlis paėmė geležinę ranka parceluoti Lietuvos neteisębę — dvarus. Visose žemės ūkio srityse jis davė naujo impulso, bet ypatingai jo dėmesys buvo sukoncentruotas šiam svarbiajam įstatymui. Ir per tris metus Lietuvos paviršius vaizdas pakito — visoje Lietuvoje pradėjo dygti naują kūrį trobesiai, nauji sodnai, o žmonės atsirado tikrai naujas gyvenimo pajautimas. Amžius bernavęs dvare dvario kas (iš kurių ir pats Krupavičius yra kilęs) kėlėsi į savo sklypą didžiudamas, kad Lietuva jam suteikė naują gyvenimo supratimą.

Krupavičius tais laikais poilsio nežinojo, nežinojo poilsio ir jo padėjėjai žemės tvarkytojai. Taigi jis vadovavo įstatymą St. Seime pravedant, jis faktiškai tą įstatymą ir įvykdė.

Lietuvos visas ūkis nūdien yra nuėjęs niekais, nes nauji okupantai visa sujaukė ir suklektyvino, bet šitas darbas liks amžiams. Jis liekasi ir šiandien pavėždiu, kaip reikia tvarkyti žemes reikalus, ir ne viena tauta pasuko tuo keliu.

Krikščionių demokratų partija demokratinių seimų laikais ligi 1926 m. pavasario turėjo lemiančios įtakos ir valstybės gyvenimą. Tai buvo sunkūs laikai visais atžvilgiais: nebuvo nei žmonių, nei pinigų, nei patyrimo, nei reikalingų institucijų, nes reikėjo dar tik kurti. Pagaliau ejo kovos ir už valstybės sienas ir pačios valstybės egzistenciją. O kraštas, nualintas karų ir okupacijų, buvo dar toli gražu neatsigavęs. Bet pažanga (Nukelta į 7 psl.)

Iš Lietuvos žmones tebegabena

"Tiesa" pradėjo spausdinti skelbimus apie darbininkų telkimą ir įvairias pramonines ir miškingas sovietijos sritis — į Donbasą (Dono baseino pramonės sritį) ir Kazachstaną, Novosibirsko sritį, į pietų Karelijos miškus ir t. t. Tuo žmonių medžiojimu užsiima "Vyriausioji perkėlimo ir organizuoto darbininkų telkimo valdyba prie Lietuvos TSR ministrų tarybos", kurios įgaliojimai yra Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Šiauliuose ir Panevėžyje, o užsirašyti dar esą galima ir visu rajonų vykdymo komitetuose.

Užsirašantiems žadama apmokėti kelionę į ten ir atgal sutarties laikui pasibaigus, kelionės metu duoti dienpinigių po 10 rublių, 150-500 rb. negrąžinamos paskolos, "gyvenamasis plotas" (gal lova barake) ir patalinė.

Tuo pat po to pasirodė kitas skelbimas apie verbavimą kolonistų į "Karelijos-Suomijos TSR nuolatiniams darbiui miško ruošoms įmonėms". Čia jau kviečiamos žmonės, bet tik tokios, "kuriose yra nemažiau dviejų darbingų narių". Žadama juos velti nuvežti su visu turto — iki 2 tonų šėmai, o taip pat su gyvuliais. Arba gal čia savo gyvulus, grūdus ir kt. atiduoti "paruošinėms

Geležinė Rykštė — Virga Ferrea. Išidėmėkite: Virga, ne Virgo, nes šis yra Mergaitė, o anas yra Vyras, ir dar koks! Nors jam šių metų spalio 1 dieną sukanka 70 metų, betgi jis tebėra ryškiai vadoviškas bei valdoviškas ir dar sugeba kam reikiant (o gal kartais ir kam nereikiant?) įkirsti tikrai geležinę rykštę.

Kurį mūsų vyrą turia čia omeny, jau patys išspėjote.

Geležinė Rykštė... Duoti žmogui tinkamą vardą yra baisiai sunku, ypač tokiu sudėtingu, kaip prelatas Krupavičius. Vardas paprastai teišryškina vieną ar kitą žmogaus ypatybę.

Tačiau, manau, daugelis sutiks, jog Geležinė Rykštė mūsų Jubiliatui ir vardus tinka. Ypač, jei prisiminsim, jog geležinė rykštė gali ne vien skaudžiai ar ligi kraujo, ar net užmušamai kirsti, bet ir švelniai bei glamonėjamai vien pakasyti bei pakulti.

Is tolo lyg regėtė regiu: siaubingas Vyras, skaitydamas, šypiteli, lyg pragiadėjęs, taip gerai — skaisčiai, o vienkart vyriškai, kaip vien jisai temoka. Vadinas, pritariu. Tad einu toliau.

Dvasia prieinu prie jo — ir... jau sumišau: juk tai visas kalnas! kaip čia jį apspręsi? nei glėbiu, nei žvilgsniu!

Tad didesniems už save palieku tą gundomą, bet sunkų uždavinį — visapusiškai bei išsamiai pavaizduoti nelematį Jubiliatą, o pats, kaip paprastai, bersiu žiupsnelį mano regėtų ar girdėtų smulkmenų, kurios gal bent kiek ryškiau pavaizduos kaikiurios Geležinės Rykštės ypatybes.

organizacijoms", o ten vietoje gauti tą patį. Persikeliantiems žadama pašalpa: po 1000 rb. šeimos galvai ir po 300 rublių kiekvienam šeimos nariui. Kolonistams trobesiams pasistatyti būsią duodama 10.000 rb. — 40% negrąžinamą, o kiti grąžinami nuo trečiųjų metų baigus statyti namą. Galvijams įsigyti duodama paskola 2000 rb., grąžinama nuo trečiųjų metų galvijus įsigijus. Esą, ten būsią galima įsigyti elektroprovę, šoferio, gervininko ir kitas specialybes".

Ar bus pasitenkinta raginimais ar planą reikės įvykdyti rekrutavimo keliu, kaip buvo gabenama ir "plėšminės žemės", apie kurias vasaros metu nebe kalbama, pamatysim vėliau. Bet vistiek tai lietuviško kraujo išpompatimas iš jau ir taip nukraujavusio krašto.

Nuvertins rublį?

Sovietų Sąjunga, užsimojusi pagyvinti prekybinius ryšius su pasauliu ir rpadidinti ją laukiančių turistų skaičių, junta, kad tam didelė kliūtis yra išpastas rublio kursas — \$0.25. Dėl to keičiamas po Sovietų Sąjungą darosi nepakeliamai brangus. Dėl to, esą, svarstomas rublio nuvertinimo klausimas. Prie to dar veda ir Sov. Sąj. noras įstoti į Tarptautinį Monetarinį Fondą, kurio narių valiuta negali būti dirbtinai išpusta.

— Varšuva. — Po Sovietų Sąjungos, Cekoslovakijos ir Rumunijos paskelbė sumažinti 47.000 kariuomenę ir Lenkiją. Kad priešlektuviniuose daliniuose tarnaujančiųjų tarnybos metas nuo 2 metų prailgintas iki 3 m., plačiai nebuvo garsinama.

LONDON, Ont.

— Londono šeštadieninė mokykla, dėl užtrukusio remonto, mokslo metų pradėjo rugsėjo 24 d. tose pačiose patalpose, t. y. Petro R. Kat. pradžios mokykloje. Patalpos ir šiemet gautos nemokamai.

— Prieš vasaros atostogas šeštadieninės mokyklos tėvų komitetas buvo surengęs smagu pramoginį parengimą ir gavo gražaus pelno. To pelno dalį — \$25 — komitetas paskyrė Londono liet. skautų vasaros stovyklai, kur stovyklavo ir veik visai mokiniai.

Spalio 8 d., šeštadienį, tas pats komitetas vėl rengia didesnį parengimą ir laukia taip pat gausaus tautiečių atsilankymo. Linksmavakaris bus puikioje salėje, Dundas gt. 555, gros puiki kapela, veiks turtingas bufetas ir bus kitų įvairenybių.

Kultūros Fondo įgaliotinis Londone, talkininkaujamas lietuvių skautų vyčių, spalio 22 d., šeštadienį, Bibliotekos auditorijoje, Queen' Ave. 305, pateiks puikią kultūrinę programą visiems londoniškams ir artimesnių apylinkių lietuviams.

GELEŽINĖ RYKŠTĖ

ATSIMINIMAI APIE M. KRUPAVIČIŲ

Kan. M. VAITKUS

PATS PIRMASIS PASIMATYMAS

Kaikas sako, girdi, pirmasis pasimatyimas nulemias, kuria kryptim rutulosis dviejų asmenų santykiai. Mudviejų su M. Krupavičium pirmasis susitikimas, rodos, nieko tuo atžvilgiu nulemė.

Buvo tai 1918 metų pavasario pradžioj ar žiemos gale Rusioj, senajame Smolenske, kur gyveno tremtinis gyd. Stasio Stanelio šeimoj. Bolševikinė revoliucija jau siautėjo dideliu smarkumu.

Visai netikėtai kažkuriuo keliu p. Stanelis gavo žinią, kad iš Voronežo, gelbėdamasis nuo bolševikų, atvyksta kun. M. Krupavičius — reikšią jį slapta priglausti ir padėti išsprukti į vokiečių okupuotąją Lietuvą.

Patys mes jo dar nepažinojome, tik jau buvome girdėję esant tokį jauną gabų kunigą, buvusį mokytoją, o dabar pradėdantį pasizymėti liežuviu, plunksna ir veiklumu politinėje bei visuomeninėje srity. Buvo įdomu jį savo akimis pamatyti ir malonu jam padėti. Didelio pavojaus sau dar nenujautėme, kadangi bolševikai dar nebuvo suskubę suorganizuoti savo būsimojo tobuliojo šnipų tinklo. Tad laukiame svečio.

Vieną vakarą kažkas skambina prie durų. Einu pažiūrėti. Saligatvy prie durų bestovęs kažkoks neperdidelis vyrukas, apskritu skustu veidu, rusiškais trumpais t.v. puskalniukais apšvičkęs. Klausiamai žiūriu. Jis paaiškina: Jūs jau žinote, kad turiu atvykti — esu kunigas Mykolas Krupavičius.

Kas anometiniame Krupavičiui būtu galėjęs įspėti šianykštį vadovišką bei valdovišką prelatą, ryškiais drąsiais vyriškais veido bruožais (kaip jį nūn puikiai pavaizdavo Adomas Varnas, o Nukryžiuotojo Jėzaus sėserys pakabino ant sienos Brocktone, Mass., savo konvente)? Aną vakarą Smolenske, kai sušėdome prie stalo pasistiprinti, tas kunigėlis atrodė toks mizeras tuose savo nunešiotuose, susiraukšlėjusiuose eilinio darbininko drabužiuose. Veidelis apvalus, dar švelnus ir neryškus, toks sumenkėjęs bei pavargęs; akys regėti susirūpinimas; šnėka atsargi, trumpa; nemanytumei, jog tai revoliucionierius (bolševikams — kontrevoliucionierius), kurio priešai ieško nužudyti. Kaip jis skirias nuo neseniai ten pas mus viešėjusio jauno katalikų veikėjo X! Sis apie visa kalba neklaidingu autoritetu, jo visuomet pirmas ir paskutinis žodis... O tas Krupavičius? — rodos, vargingai kosia pro dantis tuos nedaugeli žodelius, kuriuos teikias mums pasakyti...

Betgi laiku susipratome ir paguldėme į minkštą lovą, kurią savo rankomis paklojo nuostabių ponio Juzė Stanelienė (tikri krikščionis žmona bei motina, dovanojusi Lietuvai lygiai vertingą dukrą Jadvygą, dorą, išmintingą, uolią katalikę veikeją).

Antrą dieną irgi neką teturėjome laiko šnekti, kadangi reikėjo kuo veikliausiai išsiskaidyti pavojingąjį gvyaiį bagažą, kad bolševikai nesukubtų susiekti jo pėdsakų. O sugalvota šitos planas: Vitebsko mieste, ant Dauguvos kranto, tremty gyvenusio Zemačių bajorėlio šeima, su kuria p. Stanelis buvo gerai pažįstamas (ir su kuo jis ne-

buvo pažįstamas plačiojo mūsų Tėvynėj!). Na, o demarkacijos linija tarp vokiečių ir rusų buvo visai netoli nuo Vitebsko. Tad savaime piršosi mintis pasiūsti mūsų šaunųjį beglį pas aną dvarininkėlį su tinkama rekomendacija bei prašymu išbogiuti mūsų svečią kaip nors per demarkacijos liniją stačiai į okupuotąją Lietuvą.

Taip ir padaryta: Stanelis parėšė laišką. Krupavičius su juo nuvyko į Vitebską, o anas dvarininkas bene laiveliu išsėspėdavo jį į aną pasaulį, kur, kaip veliavo sužinojome, vokiečiai jį suėmė ir gerokai patasė, kol, kažkieno užtaistas, jis atgavo laisvę.

Nuo čia prasidėjo didelis būsimojo prelato veikimas savo karštai mylimos Tėvynės naudai, visą save jai aukojant, nieko sau pačiam nesiekiant, pelnant daug priekaištų, peikimų, įsigyjant stiprių ir nuodingų priešių. Tuokart tatau, sekdamas iš arti ir iš tolo jo veikimą, aš pradėjau jį augstai vertinti, jo žygiams nuosirdžiai stebėtis, jį girti bičiuliams ir priešams, jį pagal save jėgas ginti. Bet vis dar nebuvau arčiau su juo pats pasizinęs, juoba susibūčiulaves. Tai atėjo tik daug vėliau. O anomet aš jo dar vien bijojau. Tikrai.

2. ANTRASIS SU JUO SUSITIKIMAS

Ir štai vieną lemtingą dieną (bene dar 1919 metų pradžioj) pats vilkas kiust tiesiai pas mane pro duris, žinoma, pirmiau tinkamai pasibeldęs... Galite įsivaizduoti mano povyzą! Bandydamas suvaldyti sau nusteblmą ir gana ryškų drėbulį, mandagiai kviečiu brangų svetėlį sėstis. O sėstis jam teko į vieną iš dviejų krasčių, kurios aš silpnai tesilaikė ant senų kojų: tad pats pasirinkau silpnesniąją, tikėdamasis, kad stipresnioji kaip nors ištūrs, nepadariusi man gėdos, o svarbiajam svečiui žalos.

Nebeatsimenu, kuo pradėjova šneka. Manau, aš bandžiau ją vesti (mat, seimininkas). Spėjau, kad gerai nukalbėjau į sumtakius, kaip pastaikydavo Dostojevskio Idiotui. Tik štai, kaip perkūnas, trenkia mano svečio pareiškimas (maždaug šitai pasakytas): Atėjau paklausti Jus, ar taikos norite, ar karo?!

Labai ir labai nusteabau: už ką čia man būtų galima paskelbti karą? Nesijaučiau niekuo Krupavičiui nusikaltęs. O karo trimas man nuo mažens buvo įdomus bei malonus dalykas. Tad mano kuinelis pastatė ausis ir stojos atstupas — į kovą, vyrai! Žodžiais bei plunksna pakovoti, visuomet mėgdavau, o kai dar ilgos šlebes nenešiojau, tai ir ne vien žodžiais, o ir apčiuopiamiesniais daiktais už plunksnas. Na, gerai! Tad ir atsikertu (irgi maždaug taip): Tarką labiau mėgtu, bet ir kovos nebijau! Tad dėl ko man norėtum paskelbti kovą?

— Savo "Ganytojuje" Jūs skelbiate, jog, girdi, katalikams reikia dėtis ir į kitas politines partijas, ne vien į krikščionis demokratų, tad norite sutrukdyti šių plitimą. Jei tai liniją ir toliau tiesiate, būsimę priversti pradėti su Jumis kovą!

A-a! Štai kas!... Mat, anuo metu mielas Jubilias dejo visą savo didelę energiją bei sumanumą, stengdamasis suorganizuoti vieną stiprią katalikų politinę partiją atsverti socialdemokratų bei socialistų liaudininkų partijų įtaką besiantinčiuose steigiamoj seimo rinkimuose ir tolimesniame valstybiniame Lietuvos gyvenime. Šios dvi (nukelta į 7 psl.)

WESTINGHOUSE LAUNDROMAT'AS

YRA VIENINTELĖ SKALBIMO MAŠINA, KURI

taupo šviežų, švarų, šiltą vandenį!

Tik su Westinghouse skalbimo mašina, taupančia vandenį, jums niekad nereikės plauti ar skalauti šaltame, nešvarime vandenyje!

Niekada skalbiniai nėra taip gražiai ir švariai išplaunami, kaip plaunant su Laundromatu. Be to, Laundromat skalbimo mašina suvartoja mažiau vandens, nes tik ji turi VANDENS TAUPYMO paskirstytoją, kuris preciziškai nustato atitinkamą vandens kiekį pagal plaunamų rūbų svorį. Nenuėis pro šalį absoliučiai joks vandens lašas... ir nereikis vėl naudoti nešvaraus šalto vandens nei skalbiant nei skalauant.

Jūs kasmet sutaupysite šimtus karšto vandens galionų, vandens, kuris jums reikalingas, jis liks jūsų karšto vandens tanke!

Jūs galite pasitikėti...

JEITAI

Westinghouse

ŽIURĖKITE GERIAUSIĄ VALANDĄ TELEVIZIJOJE — "STUDIO ONE", PIRMADIENĮ VAKARAIŠ — 10 VAL. VAK.

Tik Westinghouse Laundromatas turi

- Taupymo pagal svorį įrengimą. • Paskirstymo lentelę.
- Trejopo temperatūros vandenį. • Autom. išsiplaunamąją tubą.
- Laundrofile.

PRASYKITE PAS ARTIMIAUSIĄ WESTINGHOUSE PARDAVEJĄ.

Pavergloje tėvynėje

Naujo LTSR himno muzika B. Dvariono ir J. Švedo.

Dabartiniai kompartijos nariai visi nori savo bolševizmą išvesti iš senesnių laikų. Taip K. Marukas ir Alf. Bieliauskas rašo atsiminimus apie S. Nerį, buvusią savo mokytoją, girdamiesi, kad jie ir keli draugai buvę jau tada pagrindiniai komjaunūliai. Tai E. Mieželaitis, T. Černiauskas, Vl. Mozūriūnas, visi III Gimnazijos Kaune mokiniai 1938 m.

Ženevos konferencijoje pasakytas visu 4 didžiųjų kalbas pasakė ir "Tiesa".

Kauno mieste vykd. kom. pirmininkas J. Piligrimas per Lietuvos pavergimo 15 m. minėjimą skaičiavo kas Kaune padaryta bolševikiniam laikotarpy:

"Atstytos visos karo metais sukurios pramonės įmonės, stotys rikiuotės naujos. Pastatyta "Pergalės" turbinų gamykla, "Memuno" metalo apdirbimo, motorų remonto, autoremonto gamyklos. Žymiai išplėtos ir rekonstruotos senos įmonės... Pastatyti pulkūs geležinkelio stoties rūmai, kino teatras Šančiuose, vidurinė mokykla Aleksote ir daug kitų pastatų. Miestas žymiai išaugo, tapo dar gražesnis..."

O iuk neturėjo vargšas ka išskačiuoti. Vienas kinas ir viena mokykla per 10 pokarinių metų! Perkūmijos ant ponų galvų. Žemės ūkio ministerija konstatavo, kad liepos 12 d. Eišiškių MTS rajone šienavimo plano įvykdyta vos 43,9%, o daugiausiai žolius — 54,7%. Iš 7 šienapiuvių 5 dar nenaudotos, o 2 pasistos ir kolūkius, bet nenuėmė nei vieno ha šieno, nors pagal sutartį turėjo nuplauti 150 ha.

Iš 1464 ha kukurūzų, įdirbtą pirmą kartą 1259, o antrą kartą darpučiai — vos 399 ha. Pudyti suarti numatyta 3.300 ha, suarta 2.200 ha, bet MTS suarė vos 1.607 ha.

Ministerija papeikė direktoriaus pareigas einantį vyr. inž. Klegri ir atsaukė iš atostogų direktorių Antipovą, kuriam pabrėžino reikalus sutvarkyti "arminiausioms dienoms" arba išlektis ir būsimas patrauktas griežton atsakomybėn.

Ten vyr. aeronomo pareigas

Garantuoti siuntiniai i Sovietu Rusia ir užimtus kraštus

Mes siunčiame tiesiai iš mūsų sandėlių Kanadoje arba Anglijoje. Nauji ir vartoti dalykai: medicinos, dalykai, maistas, baldiniai ir kt. dalykai.

Atvykite asmeniškai į mūsų sandėlių ar prašykite mūsų kainoraščio poštu.

Būsite patenkinti mūsų tarnyba 100%.

YANA FABRICS
598 QUEEN ST. W., TORONTO
Telefonas EM. 3-9527.

Vienintelė firma, siunčianti siuntinius iš Kanados. Didžiausias prekių pasirinkimas.

Dabar galite lengviau, negu Jūs manote, įsigyti naują

Oldsmobile, Chevrolet

ar vartotą auto mašiną

Weston Motors LTD.

Kreiptis J. VAINAUSKAS
Telefonas RO. 2-3008

Šimtal mašinų pasirinkimui

eina Sevendina.

Sovietinės statistikos stebuklai. C. Statistikos valdyba pasakė visos TSRS statistinius duomenis šių metų I pusmečio visos gamybos. Ten krenta į akis jų neapsižiūrėjimas. Iš vienos pusės rašoma, kad Miško pramonės ministerija plane numatytos gamybos pasiekė vos 94%, o popierio ir medžio apdirbimo ministerija 99%, tačiau popieriaus ir kitų medienos gaminių gamyba jau rodoma virš 100%.

Panemunės rajono "Lietuvos vietinės ir kuro pramonės ministerijos pramkombinas" liepos 1 d. prijungtas prie tokio paties Vilijampolės pramkombinato ir junginys pavadintas Kauno rajono pramkombinatu.

Kauno buv. Konrado kavinė dabar vadinasi "Tulpės" kavinė. Ji esanti pavyzdgingiausia kavinė Kaune, gražiai išpuostom sienom — "Dailės" kolektyvo keramikos darbai.

Raudonės pilis nuo karo tebėra apgruvisiais bokštais.

HAMILTON Ont.

Varpo choras Hamiltono. Spalio 15 d. 7 val. vak., Westdale College auditorijoje, Vilniaus Aušros Vartų parapijos komitetas ruošia metinį koncertą, kuriame visa programa atliks Toronto lietuvių choras "Varnas", vadovaujamas muziko St. Gailevičiaus.

Po visų vasaros gegužinių, kitokių pramogų, turėsime progos išsirsti liaudies dainas ir operos ištraukas, kurios visus nukels į mūsų brangios tėvynės operos teatrą. Dalvauas daug kanadietų. Labai daug bilietų yra išparduoti, bet dar galima gauti. Pakubėkite į jį šviesi.

VAV parapijos komitetas.

Po vasaros atostogų ir įvairių gegužinių, pirmas didelis subvymas Hamiltono yra rengiamas ši šeštadienį Sporto Klubu Kovas Hamiltono didžiausiame viešbutyje Royal Connaught Hotel, kaimas John ir King g-vių. I jį žada raudonai atvykti laimomis iš visu Hamiltono apylinkių, o vėpė iš Toronto. Primenama, kad prie viešbučio yra mašinoms pastatytai aikštė, įvažiuojant į ją iš Main gatvės.

Be eilės sportišku stajmenų, viena didžiausių ju bus Hamiltono Lietuvių Kat. Moterų turtinaga loterija, kurioje kiekvienas ealės laimėti idomius fantus. Paremkime ja gausiai, nes visas pelnas yra skiriamas neturtingų šeimų sušėlimui.

Tad ši šeštadienį, spalio 1 d. visu keliai veda į Hamiltoną — į dideli sportininkų balių. Žiūrėkite taip pat skelbimą šio nr. paskutiniame puslapyje. B.

Ataivinamas SLA kuopos susirinkimas. Spalio 2 d., sekmadienį, tuo no pamaldų parapijos salėje (58 Dundurn N.) šaukiamas Hamiltono SLA (Susivienijimo Lietuvių Amerikoje) kuopos isteivimo reikalu susirinkimas šia dienotvarkė:

1. Susirinkimo atidarymas.
2. Susirinkimo pirmininko ir sekretoriaus rinkimai.
3. Pranešimas apie SLA organizaciją.
4. Narių išsirašymas.
5. Valdybos rinkimai.

Šių metų spalio mėn. 1-mą dieną, 7-tą val. vakaro, šeštadienį, RAPIDS TAVERN, 67 River Rd. (ant Niagaros upės kranto), Niagara Falls, Ont., Lietuvių lubas ruošia didelį

DIDELI METINĮ RUDENS ŠOKIŲ VAKARĄ

Kviečiame visus tautiečius mylinčius gerus šokus ir linksmą nuotaiką — dalyvauti!

SOKIAMS GROS HAMILTONO LIETUVIŲ ORKESTRAS "AIDAS"!

TURTINGAS BUFETAS PATARNAUS VISIEMS!

Š. M. SPALIO MĖN. 15 D. 7 VAL. VAKARĖ, HAMILTONE, WESTDALE COLLEGIATE AUDITORIJOJE

"VARPO" CHORO KONCERTAS

— "Valandėlė Kauno Operoje"

BILIETAI DAR PARDUODAMI.

Hamiltono VAV parapijos komitetas.

6. Klausimai ir sumanymai, 7. Susirinkimo uždarymas. Primename, kad kuopos atgavimui Hamiltono (ji buvo įsteigta 1916 m.) pakanka 10 narių. Todėl visais kuopos atgavimui reikais, iki susirinkimo, prašoma kreiptis į K. Baroną, 131 Kensington Ave. N., telef. LI. 5-0979 ir taip pat gausiai dalyvauti susirinkime.

Inciatoriai. Tautos šventės minėjimą rugsėjo 18 d. surengė Bendr. V-ba. Jos p-kas A. Vainauskas po trumpo atidarymo žodžio pakvietė J. Giedraitį šios šventės proga tarti keletą minčių.

Kalbėtojas paprasta forma, bet visu savo lietuvišku nuosirdumu kreipėsi į susirinkusius, prašydamas neleisti apdulkėti mūsų lietuviškai dvasiai. Nurodė kaip klasišką pavyzdį suomius, jis pabrėžė, kad nėra būvę istorijoj tautų, kurios būtų buvusios išnaikintos išorinių jėgų. Tautos išnyksta tada, kai jų nariai patys sužlunga savo dvasioje.

Meninėje dalyje, kurią atliko mūsų kolonijos jaunimas, buvo įaučiamas žymus pranašumas, palyginus su anksčiau buvusiais panašiais pasirodymais. Pradžiai G. Bakaitė puikiai padėklamavo eilėraštį "Vizija". Žengianti ir priekį mūsų solistė L. Sturmaitytė padainavo St. Gailevičiaus "Tremtinių maldą" ir Kačanausko "Kai aš našlaitėlė". B. Brazdžionio "Ištrėmimo kelią" su įsijautimu perdavė L. Verbickaitė. Moterų duete V. Panavaitė ir L. Sturmaitytė atliko M. Petrausko "Jau vakaras buvo" ir St. Gailevičiaus "Laukiu vis".

Tautiniai šokiai, vadovaujami V. Panavaitės, po ilgesnės pertraukos, pasirodė žymiai pranašesni. Jų išpildyt "Ziogeliai" ir "Rugučiai" kreipė žiūrovų dėmesį nauju jaunatvišku tempu. Į minėjamą susirinko apie 150 tautiečių ir sudėjo \$60 aukų. Mūsų gimnazijoms išlaikyti

vienkartinėmis aukomis per Z. Orvidą prisidėjo šie tautiečiai: M. Lazdūtis \$2, Vasario 16 gimn. ir \$2 Saleziečių g.; P. Bulke, V. Strikas po \$1 Vasario 16 g.; a.a. El. Spakauskaitė \$5, Vasario 16 g.; E. Spakauskaitė mirdama paliko pinigų seneliui Orvidui, prašydamas padalinti juos labdaringsiems tikslams. Viso Z. Orvidas platindamas liet. knygas, gavo \$9 Vasario 16 ir \$2 Saleziečių gimnazijai. Jie bus pasiūti kartu su rėmėjų aukomis.

Pas brolius Olsauskus sveikavosi jų trečiasis brolis kun. Alg. Olsauskas iš Italijos. Jis šiemet baigė Sv. Kazimiero Kolegiją Romoje ir dabar ruošiasi moralinės teologijos daktarui. Jau nasis kunigas gavo paskyrimą į italų parapiją JAV-se.

Malonu pasveikinti ir palinkėti kuo geriausio pasisekimo Antinijai lietuvaitei mokytojai Hamiltono Irenai Grabošaitė, atvykusiai iš Malartio, Que.

I. Grabošaitė gimnaziją baigė Malartie, o mokytojų kursus Toronto. Mokytojauja St. John's katalikų mokykloje.

Mokytojos tėvai liko Malartie. Ji čia atvyko viena ir apsisotjo pas p.p. Meškauskus, 91 Sanford St. N.

Iš Anglijos rugpiūčio 18 d. atvyko Marija ir Placidas Mackevičai. Jie apsisotjo pas p.p. Sakavicius, 35 Wilson St. Abu naujieji mūsų kolonijos tautiečiai jau gavo pastovesnį darbą ir Hamiltonu visiškai patenkinti. M. Mackevičienė domisi HL DM teatru "Aukuras" ir žada prie jo prisidėti.

Si jauna pora jau spėjo parodyti dėmesio mūsų tautiniam reikalams. Palaikydama lietuvių knygų vėjų M. Mackevičienė užsisakė stambų W. S. Reymont veikalą "Kaimiečius", kurio visi 4 tomai kainuoja \$13.

"Tėvas", kuriame tėvo vaidmenį atliks garsusis H. Kačinskas, statomas Hamiltono lapkričio 6 d. 6 v.v. Westdale Collegiate auditorijoje.

H. Kačinskas ir Hamiltoną atvyks spalio 25 d. ir 2 savaites

RED D VANDENS ŠILDYTUVAI \$120.00.

Remontuotojų ir įrengių pagal pasirinkimą visų firmų alvyos ar gazo krosnis (burner) pradedant nuo \$290. Išimokėjimas 3 metams iš 5%. Kurie norėtų užsakyti alvyos, duodu \$5 nuolaidą. Taip pat įrengių ir taisyklų įvairias vandens ir oro apšildymo sistemas senuose ar naujuose namuose.

Darbas garantuotas.
Krosnių valymas \$6.00
A. Laguns
204 OAKWOOD AVENUE
TORONTO
Telefonas ME. 6583.

Perkant ar parduodant namus

HAMILTONE

kreipkitės į mūsų atstovą

Zigma, Didžbali

1294 KING ST. E., HAMILTON
Telefonas LI. 9-3558

R. TESLIA Real Estate

Pragiedrulių dienos Brazilijoje

Kasdieninis gyvenimas visur ir visada rodosi neįdomus, jei užsidariusi savyje savaime šeimose pasaulyje, paskendus smulkmenose neapsidairai nors momentui aplinkui. Taip yra, turbūt, kiekvienoj šeimoje, giminėje, bendruomenėje ir net tautoje. Bet jeigu momentui išsiveržti iš siauro akiračio, pamatai, kad gyvenimas nestovi vietoje.

Ramiai su savo mažičiais išgyvenimais praeina Brazilijos lietuvių dienos. Čia nebereikia kovoti prieš žiemos šalčius, nereikia sukintis ieškant žiemai maisto atsargos. Silta ir sotu. Galima ramiai miegoti — negrasina koncentracijos stovyklos nei Sibiras. Beabejo, nei maistas, nei pastogė neatneina ir veliui jį niekas nedalina, bet įprastam nuo mažausių dienų dirbtį lietuviui darbas — nebaisus. Daug maž visi savo darbu ir turteli įsigyja ar bent gyvena neapsunkindami kitų ir padedami šokių ar anokių būdu tiems, kurie nedatekliai jaučia. Ramiai slenka dienos, mėnesiai, metai. Tačiau gyvenimas kunkuliuoja ir išjudina karts nuo karto naujais įvykiais ir labiausiai apsnudusius.

Šiais metais bene labiausiai išjudino visus 36-asis Tarptautinis Eucharistinis Kongresas įvykęs lietuvių mokyklų. Rio de Janeiro. Neminiu kokią reikšmę jis turėjo Brazilijai, nes už tai kalbėjo visa Brazilijos spauda, ir tik galime spręsti, kad tai buvo didelis ir nepaprastas įvykis šiam krašte. Tai buvo didelė krikščioniškojo žmogaus šventė, kurioje kiekvienas tikintis troško pajusti ir išgyventi Eucharistijos prasmę. Ir lietuviams šis įvykis praėjo ne be reikšmės. Tik mažam skaičiui asmenų teko matyti savo akimis ir dalyvauti joje nepaprastoje šventėje, iškilmingose pamaldose, eisenose, parodose, majestotiškame pasirodyme Katalikų Bažnyčios. Bet ne vienas gaudė laikraščius, žurnalus, ieškodamas juose Lietuvos vardo, Lietuvą

damos išsimokėti. Gyvybės apraudo kaip tik ir suteikia progą, nors ir skaudžioje nelaimėje, gauti draudimo pinigų našlei ar našlaičiui ir apmokėti visas skolas. Apskačiuojama, kad moterys dabar gyvena 5-8 m. ilgiau negu vyrai. Todėl tokios rūšies apraudos yra labai reikalingos. Joks vyras ar moteris, seno amžiaus sulaukus nepajėgia save apriprinti taip, kaip jaunystėje. O metai bėga greitai ir nepastebime, kai atsisotjame prie senatvės slenkčio su lazdele rankose. Dar tiktų priminti, kad visi SLA kuopos nariai nemokamai gauna savaitraštį "Tėvynė". Vi si hamiltoniečiai, kurie yra įsirašę kitur į SLA kuopą (pvz. Toronto) galės be jokių suvaržymų pereiti į Hamiltoną.

Tad ši sekmadienį visi prašome gausiai atvykti į Hamiltono SLA kuopos steigiamąjį susirinkimą. K. Baronas.

SUDBURY Ont.

Smarkiai plečiasi pramonė. Sudbury žinomas kaip pasaulio nielio centras. Čia pagaminama 85% viso pasaulio nielio produkcijos. Dvi tarptautinės kompanijos INCO (International Nickel Company) ir Falconbridge International Nickel Company čia turi užpirkusios didelių plotus, ir įdėjusios multimilijoninius kapitalus. Paskutiniu laiku ir viena ir antra kompanija plečia gamybą, atidaro naujas kasyklas. Išėmus iš nielio žaliavos, sidabro ir kitų metalų priemaišas atmatose lieka dar geležies rūdos, kuri verčiama lauk arba vežama į kitus fabrikus perdirbti. Dėl to INCO jau prieš porą metų pradėjo statyti geležies ir plieno fabriką už du milijonus dolerių, kuris palaipsniui bus praplėstas. Pirmoji fabrikos dalis jau pradės veikti ši rugsenį ir priims apie 300 naujų darbininkų. Vietinis dienraštis "The Sudbury Daily Star" rugsėjo 21 d. paskelbė, kad bus pastatytas 50.000.000 dolerių vertės geležies ir plieno fabrikas, kuris pareikalaus 4.000 naujų darbininkų ir per metus pagamins 1.000.000 tonų plieno. Tuo būdu Sudbury pasidarys vienas iš svarbiausių Kanados vienkios pramonės centrų ir greitai tampa miestas padvigubės. Sąryšyje su pramonės kilimu ne-

tolimas Little Current miestelis prie Georgian Bay taip pat auga, tuostas plečiamas. Krantinčių ir kanalo gilinimo darbai jau pradėti. Pagilinus šv. Lauryno upę į Sudbury pašonę galės atplaukti ir didieji jūros laivai. CPR kompanija jau pritaiko geležinkelio liniją prie būsimos svarbaus uosto reikalavimų.

New Sudbury miestelis ypač smarkiai auga. Ateinantį pavasarį centre bus pastatyti du bankai ir krautuvės už pastrečio milijono dolerių. Nupirkti jau ir du sklypai dviejų katalikų bažnyčių statyti, kurių vieną pradės statyti jau ateinantį pavasarį. Miesto centre stovis augstas bus bokšto pašto rūmai jau pasirodo taip pat permažas smarkiai augantis miesto reikalavimams. Dėl to Elm, Young ir Cedar gatvių kvartalas jau nugriautas ir tuoj bus pradėti statyti nauji pašto rūmai. Sklypai visur aplink brangsta. Apdairesni mūsų tautiečiai jau turi užpilkę ne vieną sklypą.

Svečiai iš Bogotos ir Edmontono. Neseniai pas mus lankėsi Edmontono lietuvių kolonijos kapelionas kun. B. Jurkšas su savo sesute Konstancija Tyliene iš Bogotos (Kolumbijos). K. Tylienė atvežė savo dukrelę į St. Thomas mergaičių kolegiją. Sudburyje praleido keletą dienų ir aplankė kun. A. Sabą, savo kaimyną iš Lietuvos ir mokslo draugą, vašinguosius J. M. Kriaučeliūnus ir Pr. A. Skilandžiūnus. Iš čia išvyko į vakarus, kur aplankys vienas žymesnes Kanados vietas iki pat Ramiojo vandenyno.

Paleškojimai
Martinkus Liudvikas, sūnus Ferdinando, gimęs 1909 m., gyvenęs Vokietijoje, Frankfurte apyl. Ieško seserų Eugnija ir Adelė. Pranešti: Mrs. Juškieienė, c/o Franciscan Fathers, 32 Rusholme Pk. Cr., Toronto, Ont., Canada.

atstovaujančių veidų, vėly vakarą, tyloje skaitė, gėrėjosi ir mintimis buvo ten Kryžiaus papėdėje, meldėsi drauge su visais...

Kongresas pasibaigė. Rankos mostelėjimu gyvenimas grįžo į senas vagas. Tačiau dieviškieji spinduliai pasiekė ir tuos, kurie neturėjo progos ten būti. Pasiekė ir mus S. Paulyje. Vyskupo Vincento Brizgio ir kitų augusių lietuvių dvasiškų atsilankymas S. Paulyje buvo tie spinduliai, kurie sušildė mūsų širdis ir apšvietė mūsų kasdienybėmis apdulkėjusią samonę. Jų turti žodžiai, tokie ramūs, tokie paprasti, bet taip giliai prasmingi išjudino ne vienamie apsnudusiu tautinę ir religinę samonę. Patuome, kad vis dėl to mes esame reikalingi, nesame užmiršti ir turime kiekvienas atiduoti šokiui ar tokiu būdu duoklę tiek Dievui, tiek ir Tėvynei.

Sujudo inciatoriai. Atgijo lietuviška veikla. Surengti augstiejiems svečiams priėmimai parodė, kaip esame išsilęgi asmenybę, kurios savo autoritetu įkvėpė ryžtą kovoję prieš nautateijimą. Tų asmenybų atsilankymas mūsų tarpe įtikino mus, kad reikia būti lojaliais, neturime būti egoistais ir savo veikloje svarbu remtis giliai krikščioniškais ir humaniška principais. Pavyzdžiui turėtume sau prieš akis pasistatyti šį Eucharistinį Kongresą, kurį suvažiavo visokių tautų ir rasų krikščioniškosios Bažnyčios atstovai. Eucharistijoje tapo broliais ir juodas ir baltas žmogus.

Tokia pat šviesos srovė mus apšvietė ir kukli Serų Pranciškiečių ordeno vienuolė Motina Aloiza. Kokia jaunatvės energija, kokių ryžtų dvelkia jos asmenybė! Argi ne pavyzdžiui turi būti kiekvienam lietuviui ši visa esybė lietuvių net nemažiau Lietuvos? Jos kalboje nerastite nei vieno svetimo žodžio, nei vieno šauktuko, nei vieno jaustuko, kuriais taip greitai persima net labiausiai "užkietę" lietuviai. Jos meilė savajai kalbai — tokia stebėtinai turtingai kalbai, nereikalingos svetimybės. Ir kiekvienam iš mūsų, bent man taip rodo, liks neužmirštami Motinos Aloizos žodžiai: "Tas noras dirbti Lietuvai, ta ugnelė, kuri jumyse dega, yra jums Dievo duota ir saugojta, ją neužslopinkite. Dirbkite, nes Dievas neklysta pasirinkdamas žmones ir reikalaujamas iš jų aukos. Yra pasaulyje daug lietuvių, bet nedaug kuriuose taip kaitriai dega patriotinė ugnelė. Kiti yra šalti tarsi akmenys. Juose nėra įžiebtos tos meilės liepsnėlės savajai tėvynei. Tad dirbkite, organizuokitės, padėkite vieni kitiems. Kelkite spaudoje nuveiktus darbus savo ir vaikų. Rašykite tai kas gera. Nebijokite, kad rastie prieši. Visada metama akmenį ir obuolį, kad jį niumšti, ne į lapus. Dirbkite ir tepadėkite jums Dievas". Tie žodžiai nuskambėjo kuklios, bet nepaprastai darbščios ponios J. Valeikienės būte, kur sudarė lygiai kuklų ratelį lietuvių kalbos dėstytojai aptardami savo darbo problemas.

Ir baigdama noriu su jumis visai pasidžiaugti, kad garbė mums gimusiems lietuviams! Didi tauta savo praeitimi palieka pėdsakus savo palikuonyse. Nesibaidykite organizacijų, raskite vieningą kalbą savo tarpe, bet... be intrigų, be smulkmeniskumų. Tegyvena kiekvienas, kaip nori, kaip žino, bet telieka lietuviškos tradicijos gerbėjai, telieka savos kalbos mylėtojai.

Lietuva, gimtinė mano, liūdno veido ašaromis pasrūvusi Madona! Tavo vaikai neužmiršta tavę ir myli tave, žiūrėdami į žvaigždėtą dangų. Juk Viešpaties ranka siekia ir tave ir mus ir per auką ateis Tavo atgimimas!

Halina Didžiulytė - Mošinskienė.

Liga, neturtas ir nežinia nuolat lydi mūsų tautiečius Vokietijoje. Aukodamas šalpai mažini jų vargus.

WINNIPEG, Man.

Padėk

Mirus mūsų mylimam vyrui — tėveliui a.o. Poviliui Yaušičiui, visiems palidėjusiems į amžiną poilsio vietą, ar lankiusiems ligoje, tariame nuosirdų atli. Ypačingą padėką reiškiamo šv. Kazimiero parapijos kun. Bertolui OF, už suteiktą meilonių paskutiniojo pataravimą. Taip pat nuosirdžiai dėkojame visiems užpaustusiems mus telegramomis ar atskiromis užuovautomis spoudoje ir priuntusiems atli. Didelis atli šeiminkams, posidarbavusioms prie pietų paruošimo Lietuvių Klubė ir už visus pasakytus žodžius. Jūsų visų užuovautas prisidėjo prie mūsų didelio skausmo sumažinimo. Tai dar kartą visiems nuosirdus atli. Yaušičių šeima.

Antroji lietuvių dailės paroda Kanadoje

Trečiosios Kanados Lietuvių Dienos proga Montrealyje surengtoji dailės paroda paliko neblogą įspūdį. Parodos vieta — naujoje Lafontaine parko aikštėje — buvo patalpos, nes čia vyko ir sporto žaidynės, ir — netoliese — koncertas. Taigi, lankytojai nepatogumų nusiskusti nebuvo galima. Tiesa, pačios parodos patalpos, ypač individualinės dailės kūriniams, nebuvo labai tinkamos, bet rengėjai pavyko išstatyti skoningai. Ir lankytojų galima buvo tikėtis kiek daugiau. Parodos atidarymas buvo atliktas paprastai, be ypatingų iškilnių, parodos rengimo komiteto pirmininkui R. Narbutui — tamsi trumpa žodis ir B. Ciprijauskaitės perskačiusios tos kalbos vertimus prancūzų ir anglų kalba. Amerikos balsas atidarymo kalbas iršė juostose.

Paroda buvo suskirstyta į dvi dalis: individualinio ir liaudies meno. Prie pastarojo skyrta buvo pristatyti B. Abramoniš su savo medžio drožiniais skulptūromis ir inkrustacijomis. Ant pastarojo skyrta buvo tiktai vaizdiniai liaudies meno tinka pabėję. Bendrai, tautinių dailininkų skyrta atrodė kiek skurdiau, nors atskiri darbai (M. Dzeveckaitės, A. Veselienės, V. Balčiūnaitės, S. Remeikaitės ir A. Punišienės) buvo idomi spalviniais išspėsti ir techniška itin puikiai atlikti. B. Abramoniš skyrtyje būtinai linke matyti daugiau ekspozitų ir girdėti mažiau autorių komentų.

Individualiosios kūrybos skyrtyje matėme 10 dailininkų kūrinius. Vieni dalyviai teigė, kad ne vienas kūrinių, kiti po gausiau. Gaila, kad čia pasigedome vieno kito Kanadoje gyvenančio lietuvi dailininko. Taip, sakysim, parodoj visai nebuvo atstovaujama skulptūra (nors Torontoje gyvena stiprus šio žanro atstovai — Docienė, Bakis ir Dagys). Gaila taip pat, kad keletas dailininkų teigė, kad po du, tris ekspozitus. Tokiu būdu paroda pavadinti reprezentacinė gal ir būtų perdrus. Tai tebuvo Lietuvių Dienos programos vienas atsisakymas. Juoba, kad tarpe patį parodos menininkų matėme ir gerokai diletantų meilę. Tai prasme, pašias parodas pristatant svetimiesiems, reikia labai atsargiai ir santūriai pastebėti, kad tai nėra fragmentinis ir atsitiktinis kūrinių sutelkimas, jokia prasme nereprezentuojas mūsų dailės ištrėmimo.

Keletas pastabų apie kiekvienos parodos dalyvio darbus (alfabeto eile).

Juozas Akstinas išstatė penkis tapybos kūrinius. Vienas jų (Motėris), mūsų manymu, laikytinas bene stipriausiu visos parodos, taip organiškai bet subtiliai jame išaiškintas kūrtojas ir išieškoti šviesos ir šešėlio niuansai. Idomus nature morte: Apšalęs langas ir žibintas. Dailininkas visumoje, atrodo, tebėra nenusistovėjęs, bet einas ekspresionizmo tradicijos geru ir kūrybingu keliu.

Viktoras Brickaus aliejaus kompozicijos nieko naujo į tradicinę abstrakčių formų ir geometrinio plokštumų tapybą neatneša. Šia skonio esama, bet kiek sausiai ir dirbtinai sumontuota kompozicija verčia paabėjęti, ar jausmas dailininkas šioje srityje patįs duoti ko nors šviežio ir nematyto jau pas Braque, Gris, Picasso, Klee, Kandinsky etc. Galų gale, iš dviejų kompozicijų sunku ką nors tikslesnio apie Brickaus kūrybinį kelią pasakyti.

Romualdas Bukauskas vienu savo darbu (Portretas) tepasirojo silpnoką meilę. Nepateisimai spalviniai užtepta pirmo plano foto plokštuma ir tiktai moters veide (tarp kita ko, be galo primenantis Matisse ir Picasso linijinę manierą) traktavimas, o taip pat ir neskoningas fono koloritas, nieko teigiamo apie šį debutantą neleidžia pasakyti.

Panasiai meilėjas yra ir J. Kvietytis darbas. Pažymėtina skoningai du Kestucio J. Rackaus aliejiniai darbai (Meksikos motėris ir Samidero). Neabejotinai idomiausias ir subtiliausias spalvininkas šioje parodoje. Abiejų kūrinių švelniai lyriška spalvų gama, organiškai jungianti kompozicines detales ir sukelianti taisyklą nuotaiką, aiškiai liudija, jog šio jaunio dailininko asmenyje sulauksime retai pajėgus tapytojo. Būtu būtu labai idomu pamatyti daugiau Rackaus kūrinių.

Vytis Remeika, jaunas dailininkas, nuosirdžiai ir be metimosi abejotinuosia eksperimentuotais, įskes savo tapybinio pasireiškimo. Ypač sėkmingas dailininko santūrus naudojimas spalvų, stengiantis visą kūrinių gamą, organiškai jungianti kompozicines detales ir sukelianti taisyklą nuotaiką, aiškiai liudija, jog šio jaunio dailininko asmenyje sulauksime retai pajėgus tapytojo. Būtu būtu labai idomu pamatyti daugiau Rackaus kūrinių.

A. Tamošaitienės kilimai (Pasaka, Knygnešiai, Tautinis šokis) atlikti labai sąmoningai ir giliai laikantis liaudies kūrybos dvasios, puikus technine ir menine prasme. A. Tamošaitienė kilimų audimo srityje susikūrusi savita stilių, juo meistriškai ir tikrai stebėtinu skoniu kuria savas kompozicijas, kuriose ir spalvų niuansai, ir organiškai kūrinių kompozicijos visuma, o taip pat ir savojo žanro meilė lygiai savąjį ir lygiai svetimaitauti nukelia lietuviškos žemės būtin. Iš šių trijų kilimų mūsų idomiausias atrodo "Knygnešiai".

A. Tamošaitis trys aliejiniai darbai (Galulaukė, Ruduo kaimas, Bakušės prie raistyno) savo meilėms žaliu koku ir melncholiška nuotaika tikrai reprezentuoja lietuviškąjį peizažą. Čia nematome jokių ekscentriškų kompozicijų bei spalvinių sprendimų, nematome čia nei pastangos žiūrovą nustebinti. A. Tamošaitis pavykė pabūdi tipiną lietuvišką — spalvos čia redukuotos ir pačias pagrindines struktūras visumą išsakančias.

spalvas, teptuko pabraukimas, kiek pedantiškas, bet primenantis impresionistų manierą, sužetats neįvairus, tevidainas, tartum, antailei rolę. Nuotaika — tai pagrindinis A. Tamošaitio kūrinių tikslas, ir jį užfiksuota sugestyviai.

Telesforo Valiaus trys didesniai lino ratiniai atlikti pasigėrėtinai. Dramatiškai išauginta kūrinių jėga meistriškai perduodama juodu, pilku, baltu grafinių plėmų medumu. Atrodo, kad tokiuose lakštuose mūsų grafikas pilnai gali išsakyti savo kūrybinę mintį, sugestijuoti žiūrovą, kad už ribotųjų grafinės meno techninių duotybų yra kitas, tikras kūrybos pasaulis, apėjęs visą žmogų. Telesforas Valius yra neabejotinai vienas pačių stipriausių mūsų grafikų, kurio kūrinių paroda reikėtų parodyti atskirai šio krašto meno kritikams. Tai būtų puikiausia mūsų individualaus ir augsto lygio grafikos meno reprezentacija užsieniečiams ir žmonėms, mylintiems tikrą kūrybą.

Helena J. Zmuidzinienė parodoj išstatė 8 akvareles. Jos visos atliktos akademiškai, kruopščiai rūpestingai išpiešiant detales. Idomūs portretai, tačiau gamtovaizdyje pasigedame spalvinių įvairovės ir drąsios kompozicijos bei įvairių techninių variacijų.

Dr. H. Nagys.

ČIGONŲ BARONAS

Su dideliu pasitenkinimu perskaiciai laikraščio žinutė, kad mūsų teatralinis sezonas atidarymas žavinga opere "Čigonų Baronas".

Kartu bus labai idomu pamatyti Chicago's choro "Pirmyn" sugebėjimus bei pažangą ir išgirsti visų meilėmų artistus O. Stephens ir Algi. Brazilį svarbiausios rėšės.

Šita opere yra parašyta 1885 m. žinomo kompozitoriaus — valsių karaliaus — Joh. Strauss. Nuo pirmos pastatymo dienos, 70 m. bėgyje, susidomėjimas šia opere nei kiek nesumažėjo. Ji visuomet yra įtraukiama į visus operetės teatrų repertuarus. Kaip ir žymiausias jo veikalas "Fledermaus" ji yra pavadinta linksmąja opera.

Grakšti, pilna žavingų melodijų uvertiura toliau pagauna klausytojų dėmesį.

Čigonų Barono operetės libretto yra linksmas ir pilnas romantizmo ir netikėtumų. Jaunas ir gražus dvarininkas Barinai atvažiuoja į savo aleistą ir pūsgruvį dvarą, kuriame yra apsigyvenę čigonai. Jie sirdingai priima jaunąjį savininką ir kad išlaikytų savo gyvenamąją vietą, jie išrenka Barinai savo vadu ir pavadina jį čigonų baronu. Jam tas labai patinka, ypač kai jis pamato jauną ir gražią čigonę Safi. Tarp jų suliepsnoja meilė ir antras aktas yra pilnas žavingų meilės duetų.

Kaip ir kiekvienoje klasikoje opereje yra ir kita mylinčiųjų porėlė, turtingo kaulių augintojo Župano dukrėlė Arsina ir Otokaras. Jos tėvas Županas,

"KREGŽDUTĖS" III DALIS

A. RINKŪNAS, "KREGŽDUTĖS" III dalis. Viršelis ir vinjetės dail. T. Valiaus. Bostono Lietuvių Mokytojų leidinys, 1955 m.

Su "Kregždute" lyg pavasario vėją paskridau iš Amerikos į laisvą Lietuvą, aplankiau visus gimnazičius ir draugus, o tuo pačiu ir visas idomias bei žymesnes Lietuvos vietas. Visur mačiau tvirtą, darbščią ir pažangią kylančią mūsų laisvą tautą, kuri pralenkė ne tik savo buvusius pavergejus, bet ir daugelį kitų buvusių laisvų Europos tautų. Kartu su lietuvių tauta istorijos bėgyje pergyvenau visus didžiulius tautos įvykius. Taip galėtu pasakyti kiekvienas (lit. mokyklos moksleivis ar bet kuris kitas suaugęs), perskaitęs A. Rinkūno "Kregždutės" III dalį.

Labai sklandi ir gyva kalba bei beįstrichinis žinių perdavimas būdas patraukia skaitytoją, kuris gali pamiršti, kad tai yra mokyklinis tėvynės pažinimo vadovėlis. Net ir paprasčiausius žinių perdavimus įpinti eilėraščių, liaudies dainos ar jų dalyb bei gražios iliustracijos knygelę padaro patrauklią ir mieliai skaitomą. Įpinti eilėraščių bei dainos sudaro žinių — turinio dalį, o ne šiaip sau įmesti.

80 gerai parinkti aktualių ir naujų (ne iš senų vadovėlių!) iliustracijų sudaro gražų Lietu-

Antanas Rinkūnas
"Kregždutės" autorius.

vos vaizdų bei žymesnių asmenų albumą. Tai ar nebus pirmas mokyklinis vadovėlis, kuris taip gausiai, gyvai ir patraukliai iliustruotas? Tremties jaunūlis, nebuvo tėvynėje ir labai mažai turįs savo šeimose lietuviškų vaizdų — fotografijų, jos negali tinkamai įsivaizduoti be krašto vaizdų. Labai gerai A. Rinkūnas padarė, supažindindamas vaizdais mūsų jaunūlį su nepasiekiamą tėvynę. Be reikalo kelių ežerų fotografijos neturi vietovės pavadinimų. Būtu tiksliau tai įvardinti.

Būtu gerai, kad mokytojai pasakintų lit. mokyklų mokinius susirinkti Lietuvos vaizdų albumus iš lietuviškų laikraščių, kurie šeimose nėra renkami. Tokiu būdu kiekvienas mokinis turėtų vaizdų rinkinį iš savo tėvynės.

Vadovumo daliai yra trys scheminiai žemėlapiai — planai. Prie de atskirame lape atspausdintas "Mokomasis Lietuvos žemėlapis". Kaip autorius mini metodines pastabas, kad šis būtų tik kontūrinis žemėlapis, kurį vėliau patys papildytų. Tokiu atveju toks kontūrinis žemėlapis turėtų būti be užrašų. Be to, tai turėtų būti ne vienas, bet keli atskiri: ežerams, upėms ir kalnams (paviršiaus), kelių, miestų. Žemėlapių būtų atspausdinti šviesia spalva ir be užrašų. Mokiniai paryškintų reikalingas linijas ir sudėtų užrašus. Knygelėje atspausdintas žemėlapis nėra kontūrinis, nes su visais užrašais. Jį negalima skaityti iš geru mokyklai žemėlapiu, nes mokiniai jis nėra aiškus (spalva ir panašūs ženklai). Šioje knygelėje norisi rasti mokyklai tinkamą gerą žemėlapi: ne per smulkų, tikslų ir aiškų. Šis žemėlapis būtų labai geras, jei būtų labiau skirtingi ženklai ir ryškesnė spalva arba kelios spalvos.

Ekskursavimo būdas pagyvinai pateikiama medžiaga yra labai geras. Ši kartą, kadangi šitiko nėra galima ekskursuoti į Lietuvą ir grįžti, autorius turėtų pridėti pradžioje kokios nors pastabą keliautojų ir esamos politinės būklės atžvilgiu. Dabar susidaro vaizdas, kad "... į Lietuvą keliauti galima net trimis būdais: lėktuvu, traukiniu ir garlaiviu". 15 psl. O kaip grįžti? Tik pabaigoje autorius pastebi, kad "... kol toji tėvynė bus laisva, visi dirbs jos išvadavimui". 217 psl. Užbaigia su aiškia viltimi ir tvirtu naujumu: "... sulauksime Lietuvos išlaisvinimo". 220 psl.

Pasilikę kelios korektūros klaidos yra nežymios. Deja, viršelyje raidė "y" (žodyje "Tėvynės") yra iš kitos "gimimės" ir ji tokia ten netinka.

Pakartojamoje santraukoje būtų gerai pridėti atskirame lape ir tautos istorijos chronologiją.

Bendrai, duota labai daug žinių, kuriomis galės pasinaudoti visi lit. mokyklos skyriniai. Reikia tik džiaugtis, kad A. Rinkūnas, nutraukdamas savo poilsio laiką, paruošė tokį gerą tėvynės pažinimo vadovėlį tremties lietuviškieji mokyklai.

V. Matulaitis.

Redakcijai prisiūsta

Aidai, 1955 m. rugsėjo mėnuo, Nr. 7 (83), 249-296 psl.

Rašo: St. Yla, Lietuviškasis nacionalizmas liberalizmo ženklu; Dr. A. Sešplaukis, Religinis tautinis aspektas Gertrudos von Lo Fort kūryboje; Dr. Povilas Reklaitis, Lietuvos gotika; Alb. Baranauškas, Daržas; Br. Stokus, Pasaulinis vyksmas ir kt.

Lietuvių Dienos, 1955 m. rugsėjo mėn., Nr. 7, Vol. 6, 26 psl.

Siame numery rašo: S. Narkevičiūtė, R. Skipitis, B. Pukelevičiūtė, A. Gustaitis, išspausdintas pasikalbėjimas su K. S. Karpium ir kt.

Semper Vigilans, Quarterly of Boy-Scouts from subjugated countries, 12 psl.

"VIENYBĖ — GALYBĖ!"
TAUPYK

nuo kredito kooperatyve "PARA-MA". Indėliai apmatus. Augstos palūkanos.
Darbo valandos: entredieniais ir penktadieniais nuo 7 val. vak. iki 9 val. v. Būstinė: Lietuvių Namai, 235 Ossington Ave., Toronto, Ont. Telefonas: KE. 3027.

SVEIKATA VIRŠ VISKO!

Kodėl vilkinti skilvio, kepenų, skilvio rūgščių, inkstų ir kitokių nepalavimų? Laiku neotkreipus dėmesio, galbūt ir medicinos mokslas jau nebegalės pagelbėti. Jeigu kenčiate nuo skilvio, skilvio rūgščių, kepenų, vidurių užkietėjimo, nevirškinimo, reguliarių eimų laukian, skilvio dujų skausmų, skausmų skilvio dešinėje ar kairėje pusėje, skausmų po šonkauliais, deginimo gerklėje, apetito praradimo, nervotumo, galvos skausmų bei nualpimų, reumatinių ar artritinių skausmų,

NELAUKITE IKI RYTOJAUS

— nes gali būti per vėlu. ŠIANDIEN, tuojau paimek arbatinį šaukštelį RUSCI TREATMENT STOMACH REMEDY.

Imti prieš kiekvieną valgį. Tūkstančiai kasdien vartoja šius vaistus su pilnu pasitikėjimu. Nėra kito panašaus vaisto. Rezultatai nuo pirmo buteliuko. Kaina tik \$6 buteliukas. Gaunama vaistinėse, arba rašant sekančią adresą:

LUSCOE PRODUCTS LTD., L.W.
559 BATHURST ST., TORONTO 4, ONT.

Vasario 16 gimnazijos S.O.S.

Ziemos metui Vasario 16 gimnazija turi pirkti:

1. Anglies virtuvei ir barakams šildyti 800 cnt. už DM 4.000; 2. Degamosios alyvos bendrabučiui šildyti 2.700 l. už DM 4.860; 3. Bulvių 600 cnt. už DM 3.600; 4. Vaisių ir daržovių už DM 3.000. Viso už DM 15.460 arba už \$3.725.

Reikia ir kitų dalykų. Šito kuro ir maisto atsargos turi būti supirktos prieš lapkričio 1 d. Tam tikslui gimnazija neturi pinigų nė cento. Be maisto ir kuro gimnazija negalės tęsti mokslo. Ruduo yra kritiškas laikas. Vasarą aukų plaukimas buvo katastrofiškai kritęs. Buvo kalti Amerikoje kilę karščiai. Kitokių pajamų, kaip geros valios lietuvių aukos, gimnazija neturi. Pati gimnazija veda desperatišką kovą dėl išsilaikymo. Nėra iš ko algas mokėti. Dabar trunka kelios savaitės kol ateina bent \$20 čekis. Panaši padėtis buvo praėjus

metų vasarą. Po atsisaukimo aukų plaukimas pasitaisė. Gimnazija galėjo užbaigti mokslo metus.

Šia proga mūsų prašymas vėtas pats: mieli lietuviai, sunki mums valandą sumeskit gimnazijai bent po mažą auką. Jūs aukos vėl leis 160 mokinių tęsti mokslą. Kiekvienais metais žadame išleisti po 10-15 abiturientų.

Gimnazijos rūmai Jūsų aukomis beveik išpirkti. Bet kam ti rūmai bus reikalingi, jeigu ne palaikysit pačios gimnazijos Viskas bus veltui. Niekam d. aukų gimnazijai nesusitrukė namus pasistatyti ar automobilių išsigyti. Gimnazija laukia skubios Jūsų paramos.

Aukus siųsti per BALFą artiesiog gimnazijai: Huettensfeld, b. Lambertheim, Germany. Į gerą lietuvišką širdį nuosirdžiai dėkoms.

Dr. V. Literkis
Gimnazijos Direktori

Iš kultūros ir knygų pasaulio

VADOVELIŲ NAUJIENA!

Ka tik išėjo iš spaudos abėcėlės rašymo vadovėlis — A. Rinkūno "Kregždutė rašo" I dalis. Gaunama Spaudos B-vėje "Žiburiai" 941 Dundas St. W. Toronto ir pas lietuviškos spaudos platintojus. Kaina 50 centų.

JAV L. Kunigų suvažiavimas

Amerikos liet. katalikų kunigų vienybės suvažiavimas įvyko Scrantone, Pa. rugsėjo 13 d. Dalyvavo apie 50 kunigų. Kanados kunigus atstovavo ir veiklos apyskaitą pateikė T. Dr. Vikt. Gidžiūnas OFM. Be to, jis padarė pranešimą, kaip vyriausias dvasios vadas, apie ateitininkų veiklą ir dargi skaitė paskaitą tema "Ateitininkai lietuviškuose parapijų darbuose". Pranešimus apie organizacijas padarė ju dv. vadai: apie skautus — T. Dr. J. Vaisnora MIC, apie Liet. Vyčius — kun. Kontautas, apie Katalikų Susivienijimą — kun. J. Balutsevicius. Apie Amerikos Liet. kat. istoriją rašyti komisijos darbus referavo sekretorius T. Dr. Gidžiūnas OFM. Iš jo paaiškėjo, kad jau suorganizuotas medžiagos rinkimas, surasti bendradarbiai. Komisijai lėšas teikia prel. Juras ir turi jau surinkę \$1.625.00. Suvažiavimas pėrtvarkė kunigų sąvialpės dr-jos įstatus. Jos tikslas šelpti nelaimės atveju viso pasaulio liet. kunigus. Jau turi apie 100 narių.

Naujon valdybion išrinkti: pirmininkas kun. J. Cepukaitis, sekr. kun. Dr. A. Ražaitis, izdin. kun. T. Narbutas.

"Darbininkai" rugsėjo 19 d. suėjo 40 metų. Šis gražus ir visada gerai informuotas laikraštis pradėjo eiti 1915 m. rugsėjo 19 d. Bostone. leidžiamas Am. Liet. R. Katalikų Sv. Juozapo Darbininkų Sąjungos, įsikūrusios tik tu pat metų birželio 10 d. Iš pradžių dadrbininkas ejo 3 kartus savaitėje, nuo 1925 m. gruodžio 4 d. pradėtas leisti 2 kartus savaitėje, ir dabar eina taip pat du kartus savaitėje, nuo 1951 metų leidžiamas jau Tėvų

Pranciškonų ir perkeltas į Brooklyną. Dabartinė redakcija sudro: vyr. redakt. S. Sužiedėlis, Brazilaitis, P. Jurkus, T. Modestis Stepaitis OFM.

Prof. dr. A. Paplauskas - Rmūnas pereitą savaitę buvo nvykęs į Quebec, kur atstovavo Otavos universitetai Kanados dagogų suvažiavime.

"Ateities" žurnalo nauja dakcija: vyr. red. kun. J. Petušas, Teresė Ivaskaitė, Ant. Sbaliauskas, Enata Skrupskely ir Antanas Sužiedėlis.

Dail. Dobužinskio eskizų pardu buvo suorganizuota Londo Royal Festival Hall. Dailinikas yra jau 80 metų. Londo spauda aiškiai pažymi, kad lietuvis.

Dailininkas dabar rūpinasi gauti rinkinį savo kūrinių, ku liko už geležinės uždangos. I dedant amerikiečiams jam neai pasiekė atgauti iš Kau fortepijona.

Br. Bakšys Bostono univer tete gavo bichemijos magis laipsnį.

Lietuvaitės romanas
Anglų spauda praneša, Magdelena Eggleston išspau no romaną "Mountain Shadow" (British Book Service, \$2.75).

Magdelena Raskevičiūtė-Eleston yra gimusi Kanadoje Bankhead, Alta., gyvenusi Chhust ir Bellevue, o mokiuis Cgary gimnazijoje, taip pat ten tekejusi už žinomo žurnali dabar Otavos Carlton Coll žurnalistikos katedros ved Wilfred Eggleston.

Romano veiksmas vyksta tautybių gyvenamame kasy miestely Rockies papėdėje. riaušioji veikėja Maggy Mill greičiausia vaizduoja pačią tore, o visas romanas pavaizdjas, kaip naujieji ateiviai įsigia į kanadiškąjį gyvenimą.

Tenka pastebėti, kad p. fleston yra parašiusi straių apie Kanados lietuvių da ruošiamai išleisti "Kanados ciklopedijai".

Skaitykite linksmą mėnesinį laikraštį

V E P L A

KARIKATŪROS, SARŽAI, ANEKDOTAI, FELJETONAI IR ĮVAIRUS HUMORAS

Metinė prenumerata tik \$1.00

Adresas: VEPLA, 1220 Bishop St., Suite 3, Montreal, Q., Canada

MOKYKLINIAI VADOVĖLIAI

A. RINKŪNO "KREGŽDUTĖS"
I dalis — elementorius, 96 psl. \$1.50
II dalis — skaitymai ir aplinkos pažinimas antriems ir tretiems metams, 184 psl. \$2.70
III dalis — tėvynės pažinimas (Lietuvos geografijos ir istorijos pradmenys), 231 psl. \$3.00

Visos dalys gausiai iliustruotos.
Ambraziavičius, Vaičiuličio ir Skrupskellenės "Naujieji skaitymai", chrestomatija vyresniems skyriams, 224 psl. \$2.50

Be to, turime lietuviškų klasės žurnalų (75¢) ir mokinių pažymėjimų (7½¢)

Platintojams ir mokykloms, užsakančioms didesniais kiekiais, nuolaida.

Spaudos Bendrovė "Žiburiai"
941 Dundas St. W.
Toronto, Ont., Canada.

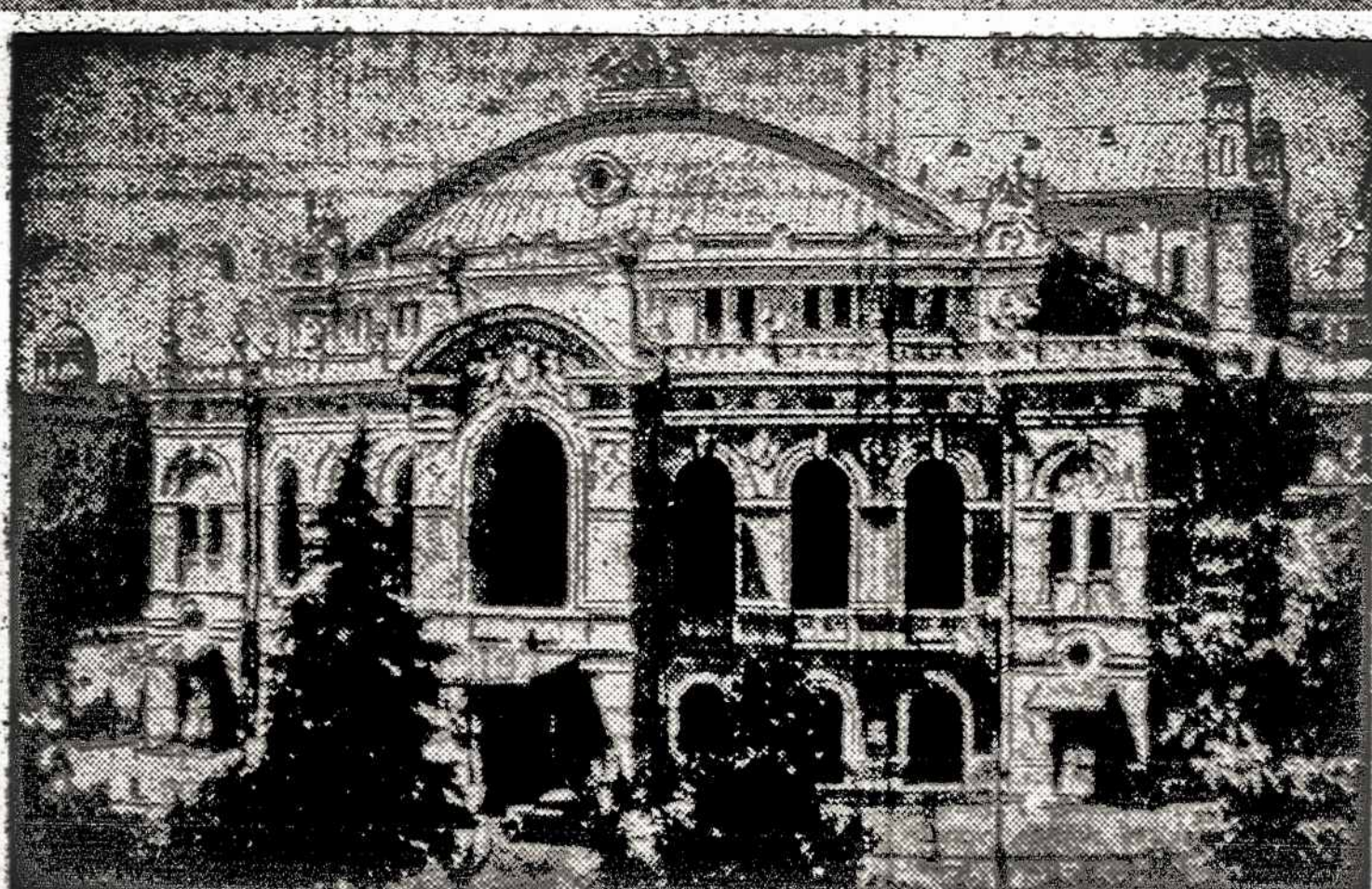
Geriausios anglų žemiausia kaina

Apsirūpinkite kurn ŽIEMAI dabar žemomis VASAROS SEZONO KAINOMIS. Norėdami gauti smulkesnių informacijų arba užsisakyti anglų, visados kreipkitės į mūsų atstovus

VYT. ir S. AUŠROTUS

Telefonu: L.L. 0527

**DOMINION
COAL & WOOD**

MALONŲ PRISIMINIMAI....

SEVČENKOS OPEROS RŪMAI KIUVE.

Taip kaip Kiivas, stovėdamas augštai ant dešiniojo Dniepro kranto, dominuoja Ukrainos centrinę dalį, taip Sevčenkos Operos Rūmai dominuoja Ukrainos kultūrinį gyvenimą. Tarp jos pulkių sienų aidėdavo daugelio Ukrainos tautinių operų garsai — muziką ir laisvę mylinčių ukrainiečių simbolis.

Nors šiandien Sevčenkos Operos Rūmų garbė po vergijos šešėliais nebe ta, tačiau jie stovi, kaip buvusios laisvos Ukrainos prisiminimas, kad ji vėl bus laisva — tai malonus prisiminimas.

JOSŲ MALONUMUI SPAUSDINA...

BRADING'S

BRADING BREWERY LIMITED
Ottawa - Windsor - Montreal - Hamilton

Tariama BREDINGOS

Norėdami pirkti ar parduoti nekilnojamąjį turtą kreipkitės
į didžiausią lietuvišką įstaigą

JOINT REALTY LTD.

899 BLOOR ST. W. OL. 6381

PASIRINKIMAS ĮVAIRIOSE VIETOSE IR ĮVAIRIŲ KAINŲ BEI STILIŲ NAMŲ,
BIZNIŲ, ŪKIŲ, VASARVIEČIŲ IR KIT.

Jums visada patarnaus
skambinant telefonu

OL. 6381:

F. SENKUS,
V. PLIOPLYS,
P. BUDREIKA,
J. RINKEVICIUS,
J. BALTAKYS,
BARCEVICIUS,
B. POSIUS,
BERŽANSKIS,
B. KRIAUCELIUNAS,

Jums visada patarnaus
skambinant telefonu

OL. 6381:

R. ŽULYS,
A. BLIUDZIUS,
S. JUCEVICIUS,
A. PALECKIS,
P. KRILAVICIUS,
J. KASKELIS,
J. KARPIS.

Turėdami rūpesčių dėl morkių sutvarkymo ar įmokejimo padidinimo, draudimo nieko
neatidėliodami kreipkitės ir viską lengvai išspręsite šiai įstaigai tarpininkaujant. SKAM-
BINDAMI KLAUSKITE J. KARPIS.

Pranešame, kad p. B. SERGAUTIS pas mus jokių pareigų neina

PRIKLAUSOME TORONTO, ONTARIO, KANADOS IR TARPTAUTINEMS
REAL ESTATE SĄJUNGOMS.

A. MORKIS

REAL ESTATE & BUSINESS BROKER
1077 BLOOR ST. W. TEL. OL. 8450.

Pirmasis lietuvis Toronto REALTOR, priklausantis Toronto Real Estate Board &
National Association of Real Estate Boards.

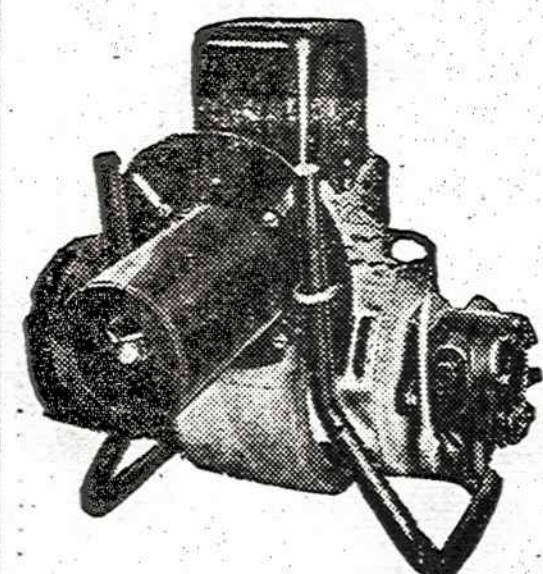
TODĖL:

1. Didžiausias pasirinkimas namų ir būstų visuose miesto rajonuose su įvairiais
įmokejimais ir įvairiomis kainomis.
2. Parūpinamos paskolos su 6%.
3. Geriausias sąlygos morkių sutvarkyti.
4. Įsitikinimai, — prieš perkant ar parduodant bet kokią nuosavybę maloninkite
paskambinti agentams:

F. JONYNAS, tel. OL. 8459, V. MORKIS, tel. OL. 8459,
V. IVANAUSKAS, tel. OL. 8450, J. IVANAUSKAS, tel. OL. 8450.

Lietuvio elektros ir apšildymo kompanija

DEDA NAUJAS APSILDYMO KROSNIŠ:

- * Vandens ir oru apšildymo,
- * Paprastas ar "Air Condi-
tioning",
- * Perstato apšildymą iš anglių
į alyvą.
- * Taip pat atlieka įvairiausių
elektros instaliacijos darbus.

Pigiausios kainos.
Darbas atliekamas gerai ir
sąžiningai.
Išimokėjimo sąlygos — 24 mėn.
Techniški patarimai veltui.

Smitas Electric and Heating Co

71 BEATY AVE., TORONTO - Tel. OL. 8719.

J. J. ELLIS

REAL ESTATE LTD.

1072 Bloor St. W. Tel. ME. 2471

Perkant ar parduodant bet kokią nekilnojamojo nuosavybės, paskambin-
kite į šią lietuvišką gerai žinomą firmą. Sukeliami morkiai bei
sudaromos paskolos labai mažu procentu. Turime didelių pasirinkimų
namų, būstų, farmų, sklypų ir tt. visuose Toronto rajonuose.

- COLLEGE — BUTCHER AND
GROCERY,
\$21,000, įmokeiti apie \$5-6,000,
labai gero mūro, gerai įrengto
krautuvė ir 6 gražūs kambariai.
Metinė apyvarta apie \$30,000.
Galima dar daug pagerinti. Karšto
vandens šildymas, dvigubas gara-
žas su gražiu kiemu, atvira skola
10-čiai metų. Namas randosi nau-
jai statomos bažnyčios rajone.
- GEOFFREY - RONCESVALLES,
\$7,000 įmokeiti, 10 did. gražių k.,
kvadratinio plano, presuotų plytų,
visai atskiras, gražiausias namas
gatvėje, vandeniui alyva šildomas,
2 modernios virtuvės, 2 vonios, žai-
dimų kambarių, didelis gražus kie-
mas, garažas su įvažiuoju iš gat-
vės. Balansas vieno atvira skola
10-čiai metų.
- BUTCHER & GROCERY,
\$7,000 pilna kaina, labai geras
kampinis butas, gerame rajone,
nuomos sutartis 5 metams su pra-
liginimu dar sekantiems 5 m. Sa-
vaiteinė apyvarta \$1,400 - \$1,900.
- DELAWARE - BLOOR,
\$12,500, \$1,500 įmokeiti, 6 didė-
lių kambarių, tikro mūro namas,
labai gerai išlaikytas iš vidus, 2
geros virtuvės, 4 gabalų vonia, 2
geros kietmedžio grindys.
- RUNNYMEDE - BLOOR,
\$15,900 pilna kaina, 6 didelių k.,
square plano, visai atskiras, ge-
ro mūro namas, 2 modernios virtuvės,
mūro šildymas, didelis, gražus
kiemas, garažas su geru įvaži-
mu iš gatvės.
- P. MALIŠAUSKAS
Bus.: ME. 2471, Res.: KE. 7423
- RONCESVALLES,
Pieno baras, restoranas, \$2,300
pilna kaina, 7½ metų nuomos su-
tartis, apie \$1,000 savaitinė apy-
varta, 13 sėdimų vietų, labai skubus
pardavimas, puikus parkins.
- BENZINO STOTIŠ,
Pastatas susideda iš 5 kamb. buto,
garažo ir restorano, labai gerose
vietose, parduodamas su visais įren-
gimais ir įrankiais. La bė geras
parkins norinčiam verstis šiuo biz-
niu.
- WINDERMERE - BLOOR,
\$4,000 įmokeiti, 6 kambarių, gra-
žus atskiras namas, kvadratinis
planas, naujos alyvos šildymas,
kietmedžio grindys, kambarių rū-
šys su baru, garažas su gražiu
kiemu, arti susisiekimo. Namas be
skolų.
- GLENHOLME - ST. CLAIR,
Apie \$5,000 įmokeiti, 6 kambarių,
atskiras gražus mūrinis namas,
vandeniui alyva šildomas, kvadra-
tinis planas, 2 modernios virtuvės,
garažas su šoniniu įvažiuoju, di-
džiulis gražus kiemas, arti susie-
kimo.
- RUSHOLME RD.,
\$6,000 įmokeiti, 10 kambarių, at-
skiras mūrinis namas, kvadratinis
planas, kietmedžio grindys, van-
deniu alyva šildomas, modernios
virtuvės, dvi vonios, garažas, pri-
vatus įvažiavimas, geras parkins.

P. KERBERIS

Bus.: ME. 2471 - Res.: LL. 1584

Mann & Martel

REALTORS

1199 BLOOR ST. W., TORONTO. TELEF. OL. 8481

1. Siūlome plačiausią namų pasirinkimą visame Toronte.
2. Sudarome labai geromis sąlygomis paskolas iš bankų.

- \$11,500, 6 kambarių, pusiau at-
skiras, alyva apšildomas, yra garažas,
randasi Bloor ir Dufferin rajone.
- \$1,500 įmokeiti, 6 kambarių, aly-
va apšildomas, garažas, Lisgar - Dun-
das rajone. Kaina \$9,500.
- \$5,000 įmokeiti, Bloor ir Beresford
rajonuose, atskiras, 7 kambarių namas,
šoninis įvažiavimas, garažas, puikus
namas iš lauko ir viduje. Gražiai su-
tvarkytas kiemas.
- \$1,500 įmokeiti, 6 kambarių na-
mas Fern ir Sorauer rajone. Labai
svarus namas.
- \$5,000 įmokeiti, 12 kambarių na-
mas, Bloor ir Bathurst rajone. Geras
namas su geru pajamom.
- \$16,200 pilna kaina, 8 kambariai
per 3 augštus, 3 virtuvės, alyva šil-
domas, gero mūro namas. Randasi
prie Bloor ir Brock. Skambinti Ant.
Miciūnui.
- \$2,500 įmokeiti, 8 kambarių, mū-
rinis namas, 3 virtuvės, garažas. Ron-
cesvalles ir Galley rajone. Skambinti
Ant. Miciūnui.
- \$1,000 įmokeiti, Dundas - Dover-
court, 6 kambarių, alyva šildomas,
gražus kiemas, garažas, vieno skola
10 metų.
- \$17,900, High Parke prie Ronces-
valles, labai gerų plytų, atskiras 9 k.,
4 virtuvės, dvi vonios, vandeniui alyva
šildomas, privatus įvažiavimas, geras
parkins.
- \$7,900 pilna kaina ant Brock Ave.
6 k., įvažiavimas į kiemą, žemas
įmokejimas, vieno skola.
- \$4,500 įmokeiti, Bloor - Runnymede,
mūrinis, 7 k. per du augštus, 2
modern. virtuvės, alyva šildomas, ga-
ražas, 10 metų skola.
- \$3,000 įmokeiti, Parkdale rajone,
atskiras, 8 k. per du augštus, labai
geras įvažiavimas, 3 garažai, vieno
skola 10 metų.
- \$3,000 įmokeiti, prie Ossington į
šiaurę nuo Bloor, 7 k., labai gero mū-
ro, dvi mod. virtuvės, alyva šildomas,
garažas.

Skambinti
Vyt. MICIŪNAS
Tel. OL. 8481.

Skambinti
KUZMAS.
Tel. OL. 8481.

DEMESIO NAMŲ SAVININKAMS!

Skubiai reikalingi Roncesvalles - High Park ir Bloor ra-
jonuose 6-8 kambarių namai. Dauguma mūsų pirkėjų
sutinka duoti gerą kainą su augstu įmokejimu. Prašome
skambinti dar šiandien!

SVARA - GYVENIMO PAGRINDAS!!!

Valymas rūbų naujaisiais metodais išsaugo jūsų rūbus.

City DYE WORKS Limited

Specialybė:
Cheminis valymas įvairių
rūšių užuolaidų.

138-46 CLAREMONT STR. — TELEF. EM. 8-4557
30 metų valymo patyrimas

Garantuotas saugojimas. Mokama
atsimant. Garantuojama.
Pasiimame ir pristatome.

Atsiminkite, kad vasariniai rūbai
netinkamai laikomi sugenda. Mū-
sų sandėliuose jūsų vasariniai rū-
bai bus rūpestingai saugomi. Kai
darysite rudeninį apsitvarkymą,
valyti viską duokite žinomai
firmai:

GERIAU PAS LIETUVIŲ, NEGU SVETIMTAUTI!

Visais auto remonto reikalais mielai pasirengęs padėti

Imperial Auto Collision

Pilnas DUCO ir DELUX
užbaigimas.

PATARIMAI DUODAMI
VELTUI

Mūsų specialybė — auto korpuso (body and fender) darbai
Pakraunamos gazo-alyvos baterijos Sureguliuojami ratai

561 - 567 KEELE ST.
1½ Block South of St. Clair
TORONTO, ONT.

TEL. JUNCTION 4773
Namų tel. CE. 1-3444
Sav. G. KERAITIS

PERKANT - PARDUODANT NAMĄ AR KITOKIĄ NUOSAVYBĘ KREIPKITĖS Į LIETUVIŠKĄ BIURĄ

A. MINIOTA

REAL ESTATE & BUSINESS BROKER

1333A Dundas St. W., Toronto OL. 8443 - OL. 8444
579 College St. (kampas Manning) OL. 2324, - OL. 2325

Mūsų šios savaitės pasiūlymai:

1. \$7,000 įmokeiti, 500 vietų kinas
ir 4 butai susideda iš 14 kamb.
Labai lengvos išimokėjimo sąly-
gos. Pilna kaina tik \$45,000. Va-
karų Toronte.
2. \$40,000 pilna kaina. 9 butų mū-
rinis, atskiras namas. Lengvos iš-
imokėjimo sąlygos. Bloor rajone.
3. \$3,500 įmokeiti, 200 akry ūkis su
modernišku inventoriu. Yra gali-
mybių auginti tabaką. Pilna kaina
\$12,500. Maždaug 70 mylių nuo
Toronto.
4. \$5,000 įmokeiti, 10 kamb. mūri-
nis, atskiras namas, vandeniui -
alyva šildomas. Kaina \$18,500.
Parkdale rajone.
5. \$4,000 įmokeiti, 10 kamb. per du
augštus. Mūrinis, atskiras namas,
vandeniui - alyva šildomas. Indian
Rd. - Bloor rajone.
6. \$20,000 pilna kaina. 8 kamb. per
du augštus. Rusholme Rd. rajone.
7. \$20,500 pilna kaina. 8 kamb.
mūrinis, atskiras namas, vande-
niui - alyva šildomas Bloor - Run-
nymede rajone.
8. \$5,000 įmokeiti, 6 kamb. mūrinis,
atskiras namas, vandeniui - alyva
šildomas, garažas, šoninis įvaži-
vimas. Bloor - Clendenan rajone.
9. \$22,000 pilna kaina. 9 kamb.
mūrinis, atskiras namas, garažas.
Labai geras stovykl. Indian Rd. -
Bloor rajone.
10. \$1,500 įmokeiti, 9 kamb. mūri-
nis namas, 2 mod. virtuvės, aly-
va šildomas, garažas. Dovercourt
Rd. rajone.
11. \$2,000 įmokeiti, 6 kamb. mūri-
nis namas, apie 10 metų senu-
mo. St. Clair - Caledonia Rd. ra-
jone.
12. \$10,500 pilna kaina. 5 kamb.
mūrinis namas. Alyva šildomas.
Rusholme Rd. - Bloor rajone.
13. \$1,000 įmokeiti, 8 kamb. mūri-
nis namas. Alyva šildomas, pil-
nas rūšys. Naujos kietmedžio
grindys. Lengvos išimokėjimo
sąlygos. Dovercourt Rd. rajone.
14. \$1,500 įmokeiti, 5 kamb. mūri-
nis namas, garažas, gerame sta-
vykl. St. Clair - Caledonia Rd.
15. \$1,600 įmokeiti, 7 kamb. mūri-
nis namas. Labai gerame stovykl.
didelis kiemas ir įvažiavimas.
Lengvos išimokėjimo sąlygos.
Dundas - Runnymede rajone.
16. \$2,000 įmokeiti, 6 kamb. mūri-
nis namas, alyva šildomas. Bloor
- Ossington rajone.
17. \$14,000 pilna kaina, 6 kamb.
mūrinis namas. 2 mod. virtuvės,
alyva šildomas. Indian Rd. -
Bloor rajone.
18. \$3,000 įmokeiti, 8 kamb. mūri-
nis namas. Vandeniui - alyva šil-
doma. 2 mod. virtuvės. Bloor -
Dufferin rajone.
19. \$3,500 įmokeiti, 8 kamb. mūri-
nis, atskiras namas, vandeniui -
alyva šildomas, garažas. College
- Dufferin rajone.
20. \$3,500 įmokeiti, 8 kamb. mūri-
nis namas, mod. virtuvė, gara-
žas, didelis kiemas. Bloor-Mont-
rose rajone.
21. \$15,700 pilna kaina. 6 kamb.
mūrinis, atskiras namas, mod.
virtuvė, garažas, privatus įvaži-
avimas. Glenholme - St. Clair
rajonas.
22. \$16,500 pilna kaina. 8 kamb.
mūrinis namas. 2 garažai. Vieno
skola balansui. Dufferin -
Bloor rajone.
23. \$3,000 įmokeiti, 8 kamb. mūri-
nis, atskiras namas, garažas. Pil-
na kaina \$16,500. Gilmore -
Annette rajone.
24. \$5,000 įmokeiti, 7 kamb. ameri-
konišku plytų, mūrinis, atskiras
namas. 2-jų metų senumo. Van-
deniu - alyva šildomas. Didelis
kiemas. Bloor - Montrose rajone.
25. \$18,000 pilna kaina, 7 kamb.,
mūrinis, atskiras namas, vande-
niui - alyva šildomas, garažas, šo-
ninis įvažiavimas. Armadale -
Bloor rajone.
26. \$18,900 pilna kaina, 6 kamb.
mūrinis, atskiras namas. Vande-
niui - alyva šildomas. Annette -
Runnymede rajone.
27. \$5,000 įmokeiti, 9 kamb. mūri-
nis namas, 2 mod. virtuvės, 2
prausyklos, garažas, didelis kie-
mas. Beatrice - College rajone.
28. \$7,000 įmokeiti, 7 kamb. mūri-
nis namas, 2 mod. virtuvės, 2
prausyklos, 2 garažai, St. Clair
rajonas. Vieno skola balansui.
29. \$3,000 įmokeiti, 6 kamb. mūri-
nis namas, alyva 1 amodis, 255
nis namas, alyva šildomas, 2
virtuvės, garažas. Shaw - Bloor
rajonas.

Turime daugelį kitų labai gerų ir įvairiomis kainomis bei įmokejimais namų, kurių dėl vietos stokos negalime paskelbti.

V. JUČAS
OL. 8444

D. KAROSAS
OL. 8443

V. PALIULIS
OL. 2324

R. KUPREVIČIENĖ
OL. 8443

J. BUCANTAS
OL. 8444

P. DAMBRAUSKAS
OL. 8443
Namų tel. RO. 9-6198

SPORTAS

Lauko tenisas Clevelando žai-
dynėse sutraukė dailių jaunimo
būrį. Pasigesta jame tik dailio-
sios lyties atstovai. Pormosios
rungtynės moterų grupėje jau
išaiškino ir meisterio vardą.
Praėjusių metų laimėtoja Zub-
kutė (Perkūnas) pralaimėjo
Oželytei (Lituanica) 1:6; 1:6.

Nedaugiau prakaito pareikala-
vo ir mišraus dvejetainio titulas.
Laimėjo Oželytė - Andrejauskas
prieš Zubkutę - Miliauską 3:6;
7:5; 7:5.

Vyrų vienete ir dvejetė jau
nestokoją konkurencijos. 26 da-
lyviai vienete ir 8 poros dveje-
tėje pareikalavo iš toliau nusiir-
sių ne vien tik techniško sugebė-
mo, bet ir ištvermės žaidžiant po
4-5 žaidimus į dieną tropiškame
karštyje. O įsismaginusi Cleve-
lando saulutė termometrą arti
100° abi varžybos dienas išlaikė.

Varžybinis komitetas, norėda-
mas išvengti favoritų susitikimo
pirmuose ratuose, pagrindinius
žaidėjus išskyrė. Pirmuoju sta-
tomas praėjusių varžybų laimė-
tojas O. Rautinis (Vytis), antru
— Armonas (Sakalas), trečiu
Zukas (Vytis) ir ketvirtu —
Grybauskas (Sakalas). Vyrų
klasės meistrui, kaip ir didžiū-
ma tikėjusi, tapo Toronto Zu-
kas, parodęs puikią kondiciją ir
užtikrinęs "baseline" sviedini-
us. Nestokoją jis nei gero ser-
vo nei staigumo aikštėje. Gry-
bauskas finaluose suklupęs prieš
Zuką 4:6; 6:2; 2:6 pademonstra-
vo savo žemaitišką ištvermę ir
kovingumą. ... Nedovanodamas
priešui lengvo taško, jis pusfina-
liuose laimėjo prieš Rautinį 7:5;
2:6; 6:2. Armonas, seniasias
turnyro dalyvis (47 m.), pralen-
kė du trečdaliu varžovų gera
kondicija ir pelnytai laimėjo
trečią vietą. Jis pastoviai valdė
sviedinį ir apgalvotai žaidė.
Pusfinaliuose pralaimėjo Zukui

6:2; 7:5. Rautinis, ketvirtos vie-
tos laimėtojas, pademonstravo
stiprų servisą ir įvairų žaidimą,
tačiau stokojo pastovumo ir
kondicijos. Norkus, atkreipęs
dėmesį gera technika, pralošė
2:1 stipriais forhandu sviediniais
žaidžiančiam Misiūnui (D. Ko-
vas), kuris iškrito prieš Rautinį.
Gvildys turėjo gerą tinklo žai-
dimą, tačiau stokojo servisą ir pa-
stovumo — pralošė Armonui 2:0.
Račka (D. Kovas), Andrejaus-
kas su Zumbakiu (abu Gintaro),
tai žaidėjai atkreipę žiūrovų dė-
mesį.

Vyrų dvejetė Zukas - Rautinis
laimėjo prieš Andrejauską - Mi-
liauską 2:1. Norkus - Gvildys
prieš Račką - Misiūną irgi 2:1.
Pusfinaliu Armonas - Grybauskas
ir Gvildžio - Norkaus susitiki-
mas pateikė didžiausią turnyro
staigmeną. Pirmiesiems laimė-
jus pirmą setą 6:0 ir antrame
vedant 5:0, rezultatas pradėjo
riedėti kiton pusėn ir Rocheste-
riui neišspaudus taško, pralošia-
ma 9:7. Nusileidus jau saulei,
žaidžiamas sutrumpintas setas,
kuris 2:0 laimimas Gvildžio -
Norkaus. Finalistais liko Rau-
tinis - Zukas ir Gvildys - Norkus.
Sutemus ir nesužadus finalinių
rungtynių, meisterio titulas pa-
kris ore. Vytiečiai, turėdami
tris iš keturių žaidėjų finaluose,
turėjo grįžti namo neuždirbę
dvejetė nei vieno taško. J. B.

Gvildys CNE Stalo teniso tur-
nyre. Gvildys, garsiam Exhibition
metu vykusiam stalo teni-
so turnyre, parodė meistriską
žaidimą. Laimėjęs prieš Quebe-
co pirmą ir antrą raketę, Kana-
dos atviro turnyro pusfinaliuose
suklupo prieš latvių Zulps, laimė-
jęs pirmus du setus ir ketvirta-
me sete vedamas 19:14 sugebė-
jo pralošti.

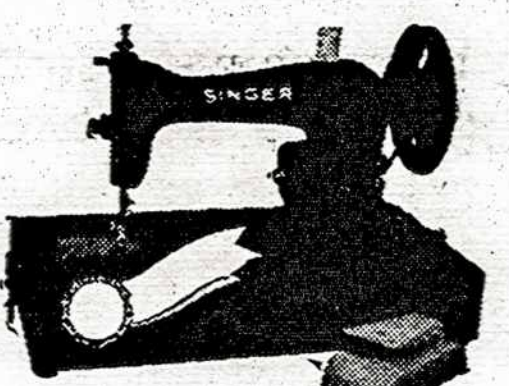
Žaidžiamas už Kanadą prieš
Amerikos antrą rinktinę laimėjo
Kanadai lemiamą tašką prieš
Bogen 20:22; 21:17; 21:13. J. B.

SINGER

PILNA KAINA

\$19.50

išimokėjimas dalimis.

Imperial Sewing firmos pri-
tyrusių specialistų perdirbta
TIK DABAR! apvali špulė su
apdangalu \$29.50.
5 metams garantija!
* Nauja žvisla * Naujas dengtis
* Naujas motoras * Nauja kojine
kontrolė

Paskambinkite, pademonstruosime
Jūsų namuose veltui.

WA. 1-5161

Nemokamai skylių dirbėjas
pirmiems 25 pirkejams.

IMPERIAL

Sewing Machines Co. Ltd.
289 College St., TORONTO, Ont.
arba
762 King St. E., KITCHENER, Ont.
Telefonas 26853.

Visais morkių reikalais kreipkitės į

ACTIVE MORTGAGES SALES BROKER

Vl. Andrijauskas

Telef. RO. 2-3415

VAISTU

ir kitokius siuntinius -
naujus ir vertus daiktus, medžiagas, maistą ir kt.

! VISUS RYTŲ EUROPOS
KRAŠTUS

SIUNČIA

JANIQUE TRADING CO.

Sev. J. KAMIENSKI

Muitas ir persiuntimo išlaidos apmokamos žia.

CENTRINĖ ĮSTAIGA:

835 Queen Street W., TORONTO. Telefonas EM. 4-4025
WINNIPEG, Man., 677 Main St. Telefonas 927695.
HAMILTON, Ont., 652A Barton St. Telefonas LI. 5-0264.
ST. CATHARINES, Ont., 198 King St., Tel. MU. 2-6796.
EDMONTON, Alta., 10649 - 97th St., Tel. NO. 23839.
BUFFALO, N.Y., USA, 1162 Broadway, Tel. FI. 1272.
WINDSOR, Ont., 439 Mercer St., Tel. CL. 6-3866.
CLEVELAND, Ohio, 1029 Fairfield Ave., Tel. CH. 1-5547
ir kitose vietose.

V. VASIS

REAL ESTATE & BUSINESS BROKER

872 BLOOR ST. W., (prie Ossington), TORONTO. Tel. ME. 4605
Priklauso Toronto, Ontario, Canadian ir International Real Estate Board

BLOOR - DUFFERIN, \$1.500 įmokėti, 5 kambariai, atskiras, šoninis įvažiavimas, 2 garažai.

BLOOR - LANSLOWNE, \$2.000 įmokėti, 8 dideli kambariai, mūrinis, didelis kiemas ir 2 garažai.

PARKDALE, 7 labai dideli kambariai, atskiras, vandeniu alyva šildomas, sklypas 69 ir 150, geras parkinys, įmokėti \$7.000.

BLOOR - OSSINGTON, naujas 2-ju butų po 5 kambarius namas, didelis kiemas ir garažai, įmokėti \$5.900.

HIGH PARK, 7 kambariai, gero mūro, alyva šildomas, įmokėti \$3.000.

COLLEGE - RUSHOLME RD., naujos 6-šių atskirų butų pastatas, didelis kiemas ir garažai, geras parkinys.

RUSHOLME RD., 9 labai dideli kambariai, 2-ju atskirų, atskiras, ekstra butas rūšyje, vandeniu alyva šildomas, labai didelis kiemas ir 2 garažai, įmokėti \$7.500.

HIGH PARK, 18 butų apartamentas ir garažai, geros pajamos, žemos įmokėjimas.

Didelis pasirinkimas gyvenamųjų namų, biiznių, žemės statyboms.

Jūsų patarnavimui. Kreiptis telefonu ME. 4605

V. VASILIAUSKAS

M. Krupavičius visuomeninėje veikloje

(Atkelta iš 3 psl.)

buvo daroma visose srityse labai dideliais šuoliais. Krupavičius ir jo partija buvo optimistai ir į darbus metėsi su visa energija ir įkarščiu.

Rinkimai į seimą 1926 m. kr. demokratams nebuvo laimingi. Nors pati k. d. partija išlaikė savo skaičių, bet bloko nariai ir ūkininkų Sąjunga ir Darbo Federacija išėjo su aplamdytais šonais. Blokas išėjo opozicijon. Ir vėl visai opozicijai vadovauja Krupavičius. Vyksta gruodžio 17 d. perversmas. Nors krikščionys demokratai perversme nedalyvauja, bet kariuomenės padarytiems žygiams nepasipriešina ir įeina į vyriausybę. Tik Smetonai paleidus III-jį Seimą ir nešaukiant naujo krikščionys demokratų iš vyriausybės pasitraukia. Prasideda Lietuvos diktatorinis arba kaip patys diktatoriai vadindavo, autoritinis režimas, kuriame kitos politinės partijos jau nedalyvauja.

Krupavičius pasisvečia spaudai, rašo visą eilę knygų, redaguoja "Krikščionių Demokratą", stato Leono XIII Fondo namus, pagaliau važiuoja Prancūzijon pagilinti studijų ir susipažinti su užsieni vyraujančiais idejais. Grįžta iš Prancūzijos ir skiriamas eiti tiesiogines kunigo pareigas. Jis pradeda nuo Garliavos vikaro pareigų. Mes ir šandien nežinome, kokių tikslų Vilkauskio vyskupas taip pasiėgė: ar Krupavičių bandydamos, ar norėdamos jį pažeminti, ar prisitaikydamos prie tuometinio režimo, ar pagaliau tikrai taip turėjo būti pagal kanonų tvarką, kad reikėjo kunigiską pareigą pradėti nuo pradžių. Pasipiktinimas tam tikruose jo vienminčių sluogsiuose didelis. Vistik šiaip ar taip: Krupavičius buvo nuėjęs ir politiką su kurijos žinia ir pritarimu. Jis palaikė visą laiką glaudų kontaktą su

savo vyskupija ir kitais Lietuvos vyskupais. Buvo krikščioniškos partijos lyderis ilgus metus, seimū narys, niekur nepadaręs katalikų Bažnyčiai nei gėdos, nei negarbės, bendradarbiavęs su tais pačiais kunigais, kurie buvo paskirti vyskupais, kaip Staugaitis, Paltarokas, Reinsys. Pagaliau pasiekęs augščiausią postą — ministerio. Ir... iš kart vikaru! Bet Krupavičius nesiskundė, nedavė mažiausio pagrindo bet kokiam "nesusipratimui". Pagaliau avansuojamas — skiriamas klebonu, seminarijos profesorium ir pagaliau dekanu Kalvarijoje.

Taigi, išvaręs didžiausią vagą politikoj ir valstybės gyvenime, ją bekuriant ir bededant jai pagrindus, susidariusių sąlygų nuo to pašalintas, jis eina tiesiogines kunigo pareigas, čia vėl palikdamas stambius pėdsakus, kol pagaliau pakeliamas Romos prelatu.

Vokiečių išvežtas į Vokietiją, beginant tuos pačius lenkus, kada jie buvo vokiečių nacionalistų šalinami iš ūkių, čia ir pasilieka ligi šiai dienai, stovėdamas svarbiausiam Lietuvos sargybos poste — Vyriausiojo Lietuvai Išlaisvinti Komiteto pirmininko pareigose.

Jis ir vėl kovoja už Lietuvos valstybės atstatymą. Kovoja kartu su visa tauta, su visais geros valios lietuviais.

Ir šandien, minint šio vyro 70 m. sukaktį, vertinant jo darbus ir imant jį pavyzdžiui, kaip reikia pasiviešėti tautos reikalams, vieno reikėtų palinkėti — sveikam ir gyvam pamatyti laisvą Lietuvos žemę su savo valstybe ir pačiam jo sugrįžti, tom žemėn, kuriai pašventė visą savo gyvenimą.

Vasario 16 gimnazija — lietuviškasis jaunimas laukia Jūsų paramos.

SIUNTINIAI UŽJURIN

EURO-TRADE CO.

144 ARGYLE ST., TORONTO, ONT. Telef. LO. 5105

padės jums pasiųsti siuntinius I LIETUVĄ ir KT. PABALTJO KRASTUS.

Mūsų patarnavimas pilnai patenkins kiekvieną klientą. Paprašius duodame kainoraštį. Prekes galima apžiūrėti mūsų įstaigoje. Siuntinio gavėjui nereikia mokėti maito. Viskas apmokama vietoje. Siuntiniai apdrausti.

Istaigos darbo valandos: 9-5 (pirmad. - šeštad.). Norėdami atvykti vakare, susitarkite iš anksto telefonu.

Mūsų agentūros taip pat randasi Montrealyje, Van-couveryje ir Calgaryje.

.. ĮSPENOS ..

Akiplėšikas pasiūlymas

Kazys dažnai lankydavosi namuose kur buvo net trys jau subrendusios dukterys. Jis pats suprato, kad yra laikomas kandidatu į žentas, bet apsispręstų tu žmogau, kurią imti. Kartą atėjęs jis rado namuose vieną vyresniąją dukterį Janę.

— Atrodo, kad Tamsta šiandien pavargusi — sako Kazys.

— Ištikrųjų. Šiandien daug dirbau. Apsiruošiau, o paskiau kepiu pyragaičius. Mamytė labai mėgsta mano keptus. O sersys nei į ruošą nelinkusios...

— Tikrai, Tamsta pagirtina. O sakykit, ar negalėčiau aš Tamstos kaiti ko paklausti.

— Žinoma, — atsakė mergaitė susidomėjusi.

— Panele Jane, — sako Kazys — jei aš vėsciau Jūsų jaunėlę seserį Marytę, ar Tamsta sutiktumet persikraustyti pas mus ir padėti šeimininkauti?...

Aišku kodėl

— Kodėl daugumas laivų turi moteriškus vardus?

— Tu tai pats suprastum, jei-ju žinotum, kaip sunku yra valdyti laivą.

Jis turi darbo

Sektantų grupė gatvių sankryžoje vykdo savo programą. Po giesmių ir kalbų jų vadovas prieina prie vieno iš žiūrovų, uždeda ranką ant jo pties ir sako:

— Ar norėtumet pasidaruoti Viešpačiui?

— Ne, ačiū. Kaip tik pereitą savaitę aš gavau darbo...

Idilija

Jis: — Jei tave paliksiu, kas bus iš tavęs?

Ji: — Tai vesk mane.

Jis: — Jei tave vesiu, tada kas bus iš manęs?...

GELEŽINĖ RYKŠTĖ

(Atkelta iš 3 psl.)

partijos turėjo ir šaunių vadų, ir gerų kadrij, ir prityrimo, ypač gal socialdemokratai. O krikščionių demokratų partijos, kaip tikrosios politinės partijos, galima sakyti, kaip ir visai nebūta, jei nekalbėti apie pirmąją besivystantįją stadiją, pradėtą dar Rusijoje, ištryskus revoliucijai. Tad Krupavičius su pirmaisiais padėjėjais — Vytautu Endziulaičiu, Aleksandru Stulginskiu, Leonu Bistru, Petru Radzevičium, Zigmu Starkum, Ambrojačium ir kitais, teko atlikti beveik visą partijos formavimo darbą. O tas darbas buvo labai didelis ir katalikiškai Lietuvai labai svarbus. Žinoma, jau ir anuomet numanoma, jog tai taip ir yra. Bet man rūpėjo viena aplinkybė, būtent — kas bus, jei teturėsime vieną katalikišką partiją bei katalikiškos jai opozicijos? Juk visos tos vienos partijos klaidas priešais natūraliai suvers pačiai katalikių, ir tikėjimo reikalai gali stipriai nukentėti. Todėl man rūpėjo, jog gėra būtų, jei visi tie katalikai, kurie dėl kurios nors priežasties nepatenkinti krikščionių demokratų platforma, dėtus kad ir, sakysim, į Pažangos eiles, kurioje anuomet buvo susibūrę aplink Antaną Smetoną tokie padorūs vyrai, kaip Liudas Norėika, Juozas Kubilius, Petrusis, kun. Vladas Mironas, kan. Juozas Tumas ir kiti, kaip matome, visą būsimųjų Tautininkų užuomazga. Aš anuomet maniau, jog ir tai pačiai Pažangai ideologiniu katalikišku atžvilgiu būtų labai sveika, jei prie jos prisidėtų pakankamai daug aiškių, tvirtų katalikų, su galva bei energija, nes šiaip ji gali nuo aiškos bažnytinės linijos nuklysti, palengva įsi įstojant priešingams ar bent neaiškiems elementams. Kadangi anuomet buvau faktiniu "Ganytojo" redaktorium (prel. Dambrauskas buvo atsakomuoju), tad tais klausimais idėjų straipsnių ar ir daugiau, nebeatmenu, kieno parašytą; turbūt, savo paties.

Prie to nūnai kun. Krupavičius ir prikišo. O aš, pirma atsa-keš, jog kovos nenorisi, bet, jei reikią, kovosiąs, — tuoj pat ėmiau savo svečio bei savo paties karingumą malšinti: kam mums kovoti? jei aš apie šituos dalykus kitaip manau — tai mano teisė; taip pat mano teisė ir viešai apie tuos dalykus pasisakyti; lygiai tokią pat teisę turite ir Jūs; tad prašau — rašykite ir duokite man, o aš dėsiu į "Ganytoją": tuo būdu dalykas liks iš abiejų pusių nušviestas ne be naudos tikrovei.

Dėl to mano svečias nebesiginčijo, bet iš veido neatrodė, kad būtų mano taktika patenkintas; tad išsiskyrėva gana šaltai. Man buvo gaila, nes labai būčiau no-

Perdaug nauji

Profesionalas elgeta, praeidamas pro bažnyčią, pamato ponį ir kreipiasi:

— Geroji ponai, ar neturite man senų pusbačių?

— Deja, neturiu, bet man rodos, kad Tamstos turimieji dar visai nauji.

— Taigi. Dėlto aš ir prašau senų. Jie man gadina visą reikala — pamatę žmonės nieko neduoda.

Cenzūros nėra

Užsienietis laikraštininkas, siųsdamas laišką savo redakcijai, gale rašo: "Tikiuos, jūs gausite šį laišką, nors sovietinė cenzūra labai griežta".

Praslinkus kelioms dienoms jis gavo laišką atgal su pastaba: "Šis laiškas toliau neišsiųstas dėl neteisingų tvirtinimų. Sov. Sąjungoje nėra jokios cenzūros, kuri atidarinėtų laiškus".

Sava nuomonė

Grotewohl, Soviet. Vokietijos ministeris pirmininkas deraši Maskvoje. Valandėlę klausęs, ir jis norėjo pasakyti savo nuomonę. Tada vienas sovietinių ponų jam tarė:

— Drauge Grotewohl, jei mes norėtume išgirsti jūsų nuomonę, mes jums ją pasakytume.

Dėmesio Ponioms ir Panelėms

Vandens Žuokaiskės MOTERŲ KIRPYKLOJE

Pusmetiniai garantuojami

Sukausenos pritaikomos kiekvienu individualiai.

ARTISTIC BEAUTY SHOP

Tel. KE. 4731.

219 Roncesvalles Ave., Toronto

251 LOUDER AVE., Toronto.

V. JUŠKEVIČIUS,

telefonas LL. 7714

Licensed master electrician.

Radio-Televizijos Technikas

J. STANIONIS

Taisau radijo, televizijos aparatus, telefonus. Darbas garantuotas. Skambinti vakarais po 6 val.

ME. 5142.

115 Montrose Ave., Toronto.

STANLEY SHOE STORE

Augščiausios rūšies moterų, vaikų ir vyrų batai, normalaus dydžio ir plėtis EE—EEE

1438 Dundas St. W. Toronto

prie Gladstone

DAŽAI IR SIENOMS

POPIERIS!

Vaskas, šepčiai, terpentinas

Sky's Paint & Wallpaper

891 DUNDAS ST. W.

Toronto, Ont.

Tel. EM. 4-2715

VYRŲ IR MOTERŲ RŪBŲ

Siuvėjas

A. BERESNEVIČIUS

Didelis pasirinkimas importuotų me-
džiagų moterų ir vyrų kostiumams ir
paltams. Užsakymus atlieku žemiau-
siosiomis kainomis.

1299 DUNDAS ST. W. TORONTO

Tel. LL. 3222.

DEMESIO!

Lietuvio IGNO ASTRASKO

batų krautuvė

Parduodu įvairios rūšies vaikų, moterų ir vyrų batus — normalaus ir plėtos EE—EEE dydžio.

1414 Dundas St. West, Toronto

Tel. KE. 3881

Heating

Installation

INTER - CITY

Atlieku namų apšildymo, garų, vandeninių, drėnosų įrengimus bei potaisymus, pavaros sezonui išvalo krosnis su vacuum cleaner.

JONAS PATERIS

187 ST. CLARENS AVE.

Telefonas OL. 8010.

PARDAVIMAS

Naujų mašinų ir sunkvežimių

IMPERIAL — CHRYSLER — PLYMOUTH — FARGO

HUDDLESTON MOTORS CO. Ltd.

2803 DUNDAS ST. W. (prie Keele). TEL. RO. 2-8333

Puikus garažas, atliekami visi remonto (body) ir atnaujinimo darbai.

Lietuvių kalba informacijos suteikia kvalifikuotas auto mechanikas Br. ZOLPYS.

ŠILDYMO KONTRAKTORIUS

Parduodu ir įstatu naujas krosnis ir oilburnerius.

Duodu išsimokėjimui iki dviejų metų.

Pravedu garo linijas, prijungiu plytas, statau radiatorius, vandens apšildymo krosneles ir atlieku kitokių panašius darbus.

Pranešu savo naująjį adresą:

999 College St., Toronto. Tel. OL. 6123

ANT. JUOZAPAITIS.

DANTISTAS

Dr. ELIAS WACHNA
Priemimo val. 10-12, 2-6. Pirmadienis, ketvirtadienis priima tarp 7-9.
386 Bathurst St., Toronto
Tel. EM. 4-6515

LIETUVIŠKA

moterų kirpykla

JANETS

BEAUTY SALON

407 Roncesvalles Ave.

prie Howard Park Ave.

Toronto.

Tel. OL. 6415.

Sav. I. VILIONIENĖ

Victor

ELECTRIC

CO.

Lietuviška elektr. bendrovė.

Visi elektros darbai atliekami greitai ir pigiai:

60 Amps. heavy service—\$60.

100 Amps. heavy service—\$80.

Nauji namai — \$2.30 už tašką.

251 LOUDER AVE., Toronto.

V. JUŠKEVIČIUS,

telefonas LL. 7714

Licensed master electrician.

Radio-Televizijos Technikas

J. STANIONIS

Taisau radijo, televizijos aparatus, telefonus. Darbas garantuotas. Skambinti vakarais po 6 val.

ME. 5142.

115 Montrose Ave., Toronto.

STANLEY SHOE STORE

Augščiausios rūšies moterų, vaikų ir vyrų batai, normalaus dydžio ir plėtis EE—EEE

1438 Dundas St. W. Toronto

prie Gladstone

DAŽAI IR SIENOMS

POPIERIS!

Vaskas, šepčiai, terpentinas

Sky's Paint & Wallpaper

891 DUNDAS ST. W.

Toronto, Ont.

Tel. EM. 4-2715

VYRŲ IR MOTERŲ RŪBŲ

Siuvėjas

A. BERESNEVIČIUS

Didelis pasirinkimas importuotų me-
džiagų moterų ir vyrų kostiumams ir
paltams. Užsakymus atlieku žemiau-
siosiomis kainomis.

1299 DUNDAS ST. W. TORONTO

Tel. LL. 3222.

DEMESIO!

Lietuvio IGNO ASTRASKO

batų krautuvė

Parduodu įvairios rūšies vaikų, moterų ir vyrų batus — normalaus ir plėtos EE—EEE dydžio.

1414 Dundas St. West, Toronto

Tel. KE. 3881

Heating

Installation

INTER - CITY

Atlieku namų apšildymo, garų, vandeninių, drėnosų įrengimus bei potaisymus, pavaros sezonui išvalo krosnis su vacuum cleaner.

JONAS PATERIS

187 ST. CLARENS AVE.

Telefonas OL. 8010.

Dr. M. Arštikaitytė

AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ

167 College, kambarys 9.

Tel: istaigos: WA. 1-3584.

Namų: WA. 3-5555.

Toronto

Dr. Aleksas Valadka

1081 BLOOR ST. W.

(prie Dufferin)

Telefonas ME. 2933.

priima ligonius ir gimdyves nuo 2-4 ir nuo 6.30-8 val. vak.

Ketvirtadieniais ir šeštadieniais nuo 1 val. pp.—3 val. pp.

Rentgenas pagal susitarimą.

Dr. A. Pacevičius

TORONTO, Ont.

Sv. Jono Kr. parapijos žinios

— Visą spalio mėnesį, pradedant šiuo šeštadieniu, 7.30 val. vakarais parapijos bažnyčioje prie išstatyto Švenčiausiojo kalbamas rožančius.

— Pirmojo spalio mėnesio sekmadienio proga antroji rinkliava bažnyčios remonto skoloms padengti.

— Gyvojo rožančiaus iškilmės Toronto parodos aikštėje įvyks ši sekmadienį 2 val.

— Nuo šio šeštadienio augštesnieji lituanistiniai kursai pradeda veikti ši šeštadienį 9 val. rytą sv. Pranciškaus mokykloje, 11 augšte, Claremont St., kur apačioje vyksta šaldieninės pradžios mokyklos pamokos.

— I kursą kviečiami visi jaunuoliai 14-18 metų amžiaus išėję bent 4 skyrių pradinį lituanistinį kursą. Pamokos bus šeštadieniais 9-12 val.

— Mokinių tėvų susirinkimas Šeštadienines lietuvių mokyklostų susirinkimas įvyks ši sekmadienį, spalio 2 d., po 11 val. pamaldų, sv. Jono Kr. parapijos salėje. Susirinkimo metu bus mokyklos tėvų komiteto pranešimas ir nustatomos gairės šiemet mokyklos metams. Visi tėvai, kurių vaikai lanko šeštadieninę mokyklą, maloniai kviečiami susirinkime dalyvauti. Tėvų k-tas.

— Toronto studentų dėmesiai KL Studentų Sąjungos Toronto skyriaus valdyba rugsėjo 30 d., penktadienį, Priskelimo parapijos naujosios patalpos savininko narių visuotinį susirinkimą, kurio metu bus išrinkta naujoji skyriaus valdyba, aptarta ateities veikla, ir vėliau pasilinksmina. Visi kolegos, o ypačingai šiais mokyklos metais pradėję studijas, taipogi ir alumnai prašomi būtinai šiam susirinkime dalyvauti. Atsikiir pakvietimai siunčiami nebus.

— KLSS Toronto sk. v-ba. Vilniaus Dienos minėjimas VKLS Toronto skyriaus ruošia "Vilniaus Dienos" minėjimą, kuris įvyks spalio 9 d. 3 val. pp., UNF salėje, 297 College St.

— Minėjime dalyvaus ir pagrindinę kalbą pasakys VKLS Centro Valdybos pirmininkas advok. Antanas Juknevičius. Tema: Vilniaus klausimas tarptautinės teisės šviesėje.

— Visa lietuviškoji visuomenė nuosirdžiai kviečiama šiam minėjime skaitlingai dalyvauti. Įėjimas — laisvos aukos. Dėl meninės programos ir kitų galimų pasilinksminimų tiksliau pranešime per radiją ir spaudą. Skyr. V-ba.

— Liet. Kat. Moterų D-jos Toronto skyrius rengia kalakutų balių lapkričio 26 d. sv. Jono Kr. parapijos salėje. Tai bus paskutinis prieš adventines parengimas.

— Savanorių Kūrėjų vakaras Liet. Kat. Kūrėjų - Savanorių Toronto skyriaus spalio 1 d. 7.30 val. v., sv. Jono Kr. parapijos salėje ruošia linksma pobūvį.

— Sokiams gros TLO "Trimitas", veiks nuotakai pritaikyta loterija ir gausus bufetas. Pelnas skiriamas Lietuvos laisvės kovų invalidams ir nedarbingiems kūrėjams - savanoriams susilpti. Įėjimas \$1. Skyr. V-ba.

— T. Lie. Namų šerinkinių susirinkimas pereitą sekmadienį nutarė priestatui iš Dundas gatvės užstatyti dar vieną augštą. Ten būtų kambarys 22 iš 30 pėdų grindų ploto. Bendrovės pirmininko pranešimu užstatas kainuotų apie \$7.000, o jis duotų pajamų bent \$100 per mėnesį.

— Reikalingai pinigų sumai surinkti nutarta visiems šerinkinams surasti dar bent po vieną naują, o jei tai nepasisektų užtraukti vidaus paskolą.

— Nauja verslo rūšis Valo sofas, fotelius, kilimus, išima rašalo dėmes. Įmonės vadovas P. Karaliūnas. Placiu žūrėti jo skelbimą šiame puslapy.

— Toronto LKK "Pama" nuo spalio 1 d. be įprastų darbo valandų 7-9 val. vak. antradieniais ir penktadieniais, bus atidarytas ir šeštadieniais nuo 2-4 val. p.p.

— Inž. M. MARDI'S ŠOFERIŲ KURSAI Rez. 337 PALMERSTON Blvd., Apt. D., Toronto, Telefonas WA. 4-8219. PAMOKOS PRIE PIETUS \$1.25 /pusė val./ PAMOKOS PO PIETŲ \$1.50 /pusė val./

— ZUKLAVIMO IR ĮVAIRIUS KITUS SPORTO REIKMENIS SU ATITINKAMIS NUOLAIMOMIS GAUSITE TIK J. Berzinskas 1212 DUNDAS ST. W., TORONTO. TELEF. LA. 9547

— Balti Movers & Cartage Baldų pervežimas Toronto ir tolimomis distancijomis. SĄDYTUŲ pervežimo specialistai. Visas vežamos turas apdraustas. Vežiojamos kas savaitę į Montreal, London, Windsor, Hamilton, North Bay, Sudbury ir kitur. 30 DEXSON ST. TEL. OL. 1403 TORONTO

— J. Berzinskas 1212 DUNDAS ST. W., TORONTO. TELEF. LA. 9547

— Čia pat galima užsisakyti lovens motorus bei įvairius medžioklinius šautuvus.

Organizacijų pasitarimas

Ši penktadienį, rugsėjo 30 d., 3 val. v. Liet. Namuose Toronto apyl. v-ba kviečia visų organizacijų pirmininkus arba jų įgaliotinius pasitarimui, kuriame bus svarstomas apylinkių tarybos įveikimo klausimas. Organizacijoms yra išsiuntinėti pakvietimai su tarybos projektu. Jos prašomos jį iš anksto apsvastyti. Apyl. valdyba.

Auščresnieji lituanistiniai kursai

pradeda veikti ši šeštadienį 9 val. rytą sv. Pranciškaus mokykloje, 11 augšte, Claremont St., kur apačioje vyksta šaldieninės pradžios mokyklos pamokos.

I kursą kviečiami visi jaunuoliai 14-18 metų amžiaus išėję bent 4 skyrių pradinį lituanistinį kursą. Pamokos bus šeštadieniais 9-12 val.

Mokinių tėvų susirinkimas Šeštadienines lietuvių mokyklostų susirinkimas įvyks ši sekmadienį, spalio 2 d., po 11 val. pamaldų, sv. Jono Kr. parapijos salėje. Susirinkimo metu bus mokyklos tėvų komiteto pranešimas ir nustatomos gairės šiemet mokyklos metams. Visi tėvai, kurių vaikai lanko šeštadieninę mokyklą, maloniai kviečiami susirinkime dalyvauti. Tėvų k-tas.

— Toronto studentų dėmesiai KL Studentų Sąjungos Toronto skyriaus valdyba rugsėjo 30 d., penktadienį, Priskelimo parapijos naujosios patalpos savininko narių visuotinį susirinkimą, kurio metu bus išrinkta naujoji skyriaus valdyba, aptarta ateities veikla, ir vėliau pasilinksmina. Visi kolegos, o ypačingai šiais mokyklos metais pradėję studijas, taipogi ir alumnai prašomi būtinai šiam susirinkime dalyvauti. Atsikiir pakvietimai siunčiami nebus.

— KLSS Toronto sk. v-ba.

— Vilniaus Dienos minėjimas VKLS Toronto skyriaus ruošia "Vilniaus Dienos" minėjimą, kuris įvyks spalio 9 d. 3 val. pp., UNF salėje, 297 College St.

— Minėjime dalyvaus ir pagrindinę kalbą pasakys VKLS Centro Valdybos pirmininkas advok. Antanas Juknevičius. Tema: Vilniaus klausimas tarptautinės teisės šviesėje.

— Visa lietuviškoji visuomenė nuosirdžiai kviečiama šiam minėjime skaitlingai dalyvauti. Įėjimas — laisvos aukos. Dėl meninės programos ir kitų galimų pasilinksminimų tiksliau pranešime per radiją ir spaudą. Skyr. V-ba.

— Liet. Kat. Moterų D-jos Toronto skyrius rengia kalakutų balių lapkričio 26 d. sv. Jono Kr. parapijos salėje. Tai bus paskutinis prieš adventines parengimas.

— Savanorių Kūrėjų vakaras Liet. Kat. Kūrėjų - Savanorių Toronto skyriaus spalio 1 d. 7.30 val. v., sv. Jono Kr. parapijos salėje ruošia linksma pobūvį.

— Sokiams gros TLO "Trimitas", veiks nuotakai pritaikyta loterija ir gausus bufetas. Pelnas skiriamas Lietuvos laisvės kovų invalidams ir nedarbingiems kūrėjams - savanoriams susilpti. Įėjimas \$1. Skyr. V-ba.

— T. Lie. Namų šerinkinių susirinkimas pereitą sekmadienį nutarė priestatui iš Dundas gatvės užstatyti dar vieną augštą. Ten būtų kambarys 22 iš 30 pėdų grindų ploto. Bendrovės pirmininko pranešimu užstatas kainuotų apie \$7.000, o jis duotų pajamų bent \$100 per mėnesį.

— Reikalingai pinigų sumai surinkti nutarta visiems šerinkinams surasti dar bent po vieną naują, o jei tai nepasisektų užtraukti vidaus paskolą.

— Nauja verslo rūšis Valo sofas, fotelius, kilimus, išima rašalo dėmes. Įmonės vadovas P. Karaliūnas. Placiu žūrėti jo skelbimą šiame puslapy.

— Toronto LKK "Pama" nuo spalio 1 d. be įprastų darbo valandų 7-9 val. vak. antradieniais ir penktadieniais, bus atidarytas ir šeštadieniais nuo 2-4 val. p.p.

— Inž. M. MARDI'S ŠOFERIŲ KURSAI Rez. 337 PALMERSTON Blvd., Apt. D., Toronto, Telefonas WA. 4-8219. PAMOKOS PRIE PIETUS \$1.25 /pusė val./ PAMOKOS PO PIETŲ \$1.50 /pusė val./

— ZUKLAVIMO IR ĮVAIRIUS KITUS SPORTO REIKMENIS SU ATITINKAMIS NUOLAIMOMIS GAUSITE TIK J. Berzinskas 1212 DUNDAS ST. W., TORONTO. TELEF. LA. 9547

— Balti Movers & Cartage Baldų pervežimas Toronto ir tolimomis distancijomis. SĄDYTUŲ pervežimo specialistai. Visas vežamos turas apdraustas. Vežiojamos kas savaitę į Montreal, London, Windsor, Hamilton, North Bay, Sudbury ir kitur. 30 DEXSON ST. TEL. OL. 1403 TORONTO

— J. Berzinskas 1212 DUNDAS ST. W., TORONTO. TELEF. LA. 9547

— Čia pat galima užsisakyti lovens motorus bei įvairius medžioklinius šautuvus.

Kanados sportininkai susitinka Hamiltone!

HAMILTONO LSK KOVAS, SEŠTADIENĮ, SPALIO 1 D., DIDŽIAUSIAME IR GRAŽIAUSIAME HAMILTONO ROYAL CONNAUGHT VIESBUTYJE RENGIA

NUOTAINGĄ IR LINKSMĄ SPORTIŠKĄ

POBŪVĖ - BALIU

su didele ir turtinga Hamiltono LK Moterų D-jos loterija, bufetu ir kit. staigmenomis.

— GROOS PUIKUS ORKESTRAS —

Pradžią 7 val. vak.

HLSK Kovas.

KLK Krašto Taryba

šaukiama lapkričio 26 d. Toronto. Teks yra paskutinis Krašto Valdybos nutarimas.

Žurnalistikos paskaitos

Wessely Hicks, Toronto Telegram bendradarbis, praves savaitinius 20 valandų žurnalistikos kursus, pradedant pirmadienį, spalio 3 d. 8 val. v., universiteto College, Toronto Universitete.

Norintieji lankyti kursus paduoda pareiškimus, kuriuos galima gauti University Extension, University of Toronto, 65 St. George St., Toronto. Ten pat pareiškimus ir pasiūti. Dėl pareiškimų ir kitais reikalais skambinti tel. WA. 3-6611, prašant 304 arba 308 nr.

Lietuvių Dailės Institutas

savo tikroju nariu pakvietė dr. Henriką Nagį, nuo 1949 metų buvusį Instituto nariu - korespondentu, studijavusį Freiburgo ir Insbruko universitetuose šalia literatūros meno istoriją ir teoretinius dalykus.

Dr. H. Nagys pakviestas dalyvauti LDI-to veikloje kaip teoretikas rašas mūsų spaudoje dailės klausimais.

Daug Toronto sportininkų

ši šeštadienį vyksta į Hamiltono "Kovo" didelį ir nuotaikingą sportišką balių. Primenama, kad automobilis galima už mažą mokestį palikti prie viešbučio esančioje aikštelyje.

Royal Connaught Hotel yra pačiame miesto centre. Įvažiuojant į Hamiltoną Dundurn gatve, prie pirmųjų šviesų King g-vėje pasukti į kairę.

Išvyksta sesuo Apolinarą

Sesuo Apolinarą buvo Vaikų Lopselio — Neil McNeil Infants Home, 9 Wellesley Place, pirmoji organizatorė ir ilgametė viršininkė, parodžiusi didelių visuomeninių ir administracinių sugebėjimų. Kūdikį globos namus ji sugebėjo iškelti į pirmąją šios rūšies įstaigą visoje Kanadoje. Ji susilaukė didelio įvertinimo ir paramos iš Toronto kardinolo McGuigan ir anglų Toronto katalikų moterų organizacijų. Kartu su vyresniąja ses. Apolinarą dirbo ir keletas kitų Nekalto Prasidėjimo Kongregacijos seserų iš Putnam, Conn. Be seserų vienuolių šioje įstaigoje dirbo kurį laiką ir dr. Em. Jasevičiūtė ir daug kitų lietuvių.

Viršininkės pareigose sesuo Apolinarą išbuvo virš 6 metų. Jos išvykimas iš Toronto yra labai apgailestaujamas, bet, pagal kongregacijos nuostatus, ji ilgiau pasilikti negalėjo šiose pareigose.

Išstaigos vadovavimą perėmė sesuo Konsulata. Iz. M.

Valau fotelius

IR ĮVAIRIAUSIUS KILIMUS, taip pat išimti rašalo dėmes. Sutaisau iširusius galus ir pradegintus kilimus. SKAMBINTI NUO 8 iki 9 val. ryto telefonu ME. 4973.

P. KARALIŪNAS.

VYRŲ ir MOTERŲ RŪBŲ SIUVĖJAI

S. V. BARTUSEVIČIAI Didelis pasirinkimas anglišku medžiagų. Ponioms ir panelėms suknutės pagal naujausią madą ir pigiausiomis kainomis. 66 STAFFORD ST., Toronto. Telef. EM. 2-2705.

— J. Berzinskas 1212 DUNDAS ST. W., TORONTO. TELEF. LA. 9547

— Balti Movers & Cartage Baldų pervežimas Toronto ir tolimomis distancijomis. SĄDYTUŲ pervežimo specialistai. Visas vežamos turas apdraustas. Vežiojamos kas savaitę į Montreal, London, Windsor, Hamilton, North Bay, Sudbury ir kitur. 30 DEXSON ST. TEL. OL. 1403 TORONTO

— J. Berzinskas 1212 DUNDAS ST. W., TORONTO. TELEF. LA. 9547

— Čia pat galima užsisakyti lovens motorus bei įvairius medžioklinius šautuvus.

ŠI SEŠTADIENI, Spalio mėn. 1 d., 7 val. vakaro, MASARYK MEMORIAL HALL, 212 Cowan (važiuoti Queen gatve į vakarus ir išlipti ant Cowan gatvės tarp Lansdowne ir Dufferin gatvių), įvyks

DIDŽIAUSIAS SPORTININKŲ PARENGIMAS "SIAME SEZONE —

BALIUS

Vakaro metu gros didelio sastato orkestras, veiks turtingas bufetas, loterija ir RUDENS GROŽIO KARALIENES RINKIMAS.

Įėjimas tik vienas doleris.

Laukiama svečių iš Hamiltono, Londono ir Niagaros.

Mielai kviečiame atsilankyti, nes sale talpina be susikimimo 700 žmonių.

Sporto klubo Vytis parengimų komisija.

"Kuprotas Oželis" Toronto

Praeitą šeštadienį Wellando - Port Colborne scenos meno mėgėjų grupė, pirmą kartą atsilankiusi Toronto, suvaidino S. Ciurlionienės "Kuprotą Oželį" — 1 veiksmo kaimo piršlybų vaidelį. Vaidino: pasiturinčio ūkininko dukterį Onutę — A. Skaistienė, jos motiną — B. Simonaitienė, ūkininkaitį Jonelį — Br. Simonaitis, turtingą našlį — Br. Jackevičius ir piršlį — P. Sidlauskas. Režisūra Br. Simonaitis. Palydėjo muzika ir dainomis už scenos — A. Paulionis. Grimas J. Jagėlos.

Vaidelį linksmas, primėnas lietuvišką kaimo gyvenimą: ratelis, šiaudinės žvaigždutės, ūkininkai rosiuomės kelienei ir užjūri — Ameriką. Čia užjūriose, toji ūkininkaitis kelienei priminė ne vienam skaudžią tikrovę.

Vaidintojų pastangas torontiečiai vertina teigiamai, ką liudija gausus žiūrovų atsilankymas. Buvo pilna sv.: Jono Kr. parapijos salė. Vaidintojai apdovanoti gėlėmis.

Parengimą ruošė Liet. radio valandėlė "Tėvynės Prisiminimai".

K N Y G Ų išpardavimas

"Tėv. Žiburių" knygynė rugsėjo 25 d. ir spalio 2 d. nuo 9.30 iki 1 val. vyksta didelis senesnių laidų knygų išpardavimas.

Mielus torontiečius mieliai prašome užsukti ir pasinaudoti šia reta proga.

Išpardavimui skirtos knygos skolon nebus duodamos.

"Tėv. Žiburių" knygynas 941 Dundas St. West.

ŽIEMOS (sturm) LANGAI

(mediniai) KAINA NUSTATOME VELTUI Tel. ME. 3234

B. SERGAUTIS

REAL ESTATE BROKER GENERAL INSURANCE

KE. 7593

Didelis žemės sklypų pasirinkimas. 5½% paskolos statybininkams. Įvairus draudimas.

NAUJI RADIO PRIIMTUVAI — Tikra šių dienų sensacija!

Naujais, su natūraliu balso perdavimu (High Fidelity), vokiečių gamybos radio priimtuvai: KOERTING — SABA — BLAUPUNKT.

Muzikos kabinetai, automatiniai gramofonai, garsams užrašyti magnetofonai, televizijos aparatai, be to, įvairiausios gintariniai popuolai bei odos išdirbiniai gaunami generalinėje atstovybėje —

ATLANTIC EXPORT - IMPORT CO.

926 Dundas St. W., Toronto - EM. 4-1633

Sav. K. MOTUSIS.

Radio priimtuvų specialios traukos bangos jums garantuoja Europos stočių priėmimą (Vilnius kasdien 6.30—7.00 p.m.). Pas mus atliekami specialistų techniku visokių radio pataisymai bei perdirbimai. Lengviausios išsimokėjimo sąlygos: įmokėjimas tik 10%, likusi suma ligi 24 mėn. Jūsų vartotas aparatas gali būti priimtas kaip įmokėjimo pagrindas

ATLANTIC EXPORT - IMPORT CO. Centrinė Prekyba ir Biuras

926 Dundas St. W., Toronto Tel. EM. 4-1633.

SKYRIAI IR AGENTŪROS:

Toronto — 697 Queen St. W. Hamilton — 236 James St. N. ir 24½ King St. W. Kitchener — 343 King St. E. Waterloo — 96 King St. S. London — 111½ King St. Galt, Ont. — 41 Dixon St. Ottawa — 343 Lisgar St. Vancouver — 340 Homer St.

MONTREAL, Que.

J.E. vysk. V. Brizgys, aplankęs Montrealį, ta proga žada apsilankyti Kanados šiaurės lietuvių kolonijoms — Val d'Or, Norandą ir Timmins rugsėjo 27, 28 ir 29 d. Jį lydys Kanados skrajantysis kapelionas kun. S. Kulbis ir kun. J. Kubilius SJ.

Sv. Jono liuterionių bažnyčioje, Jeanne Mance ir Prince Arthur gt. kampe, spalio 2 d., 12.30 val., lietuvių pamaldos. Pamokslas skiriamas parapijinio auklėjimo mėnesiui ir jaunimo sekmadieniui. Kun. dr. M. Kavolis.

Spalio 1 d. 6 val. vakaro Jūros Skautų Rėmėjų Būrelis Ville La Salle, Country Golf Club rengia

VIESĄ VAKARĄ Sokiams groja sustiprinta "Melodija" Sulig išgali — meninė dalis. Įėjimas tik \$1. Rėmėjai.

Paremkime jūros skautus. Kaip kiekviena jaunimo organizacija, taip jūros skautai, yra reikalingi mūsų tiek moralinės, tiek ir materialinės paramos.

Rėmėjų būrelis, radęs laisvą šeštadienio vakarą, rengia pobūvį, kurio visą dieną skiria jūros skautams.

Jau šiais metais buvo reikalingas laivų didesnis remontas, kuris, deia, dėl lėšų stokos, negalėjo būti įvykdytas. Taip pat, neatlikus remonto, nebuvo galima pakelti bures į užplanuotą kelionę į Niujorką.

Eiti su aukų lapais nedrįstame. Belieka vienas vienintelis kelias — parengimas. Tad ir prašome visus spalio 1 d., šeštadienį, 6 v.v. atsilankyti į Ville La Salle Country Club salę, kur be

nuotaikingos ir sustiprintame sąstato "Melodis", bus ir meninė dalis. Veiks bufetas su kietais ir minkštais gėrimais.

Vietos gražumo nemėnėsime. Montrealio lietuviai tai žino seniai.

Tad dar kartą nuosirdžiai visus prašome atsilankyti. Įėjimas tik \$1. Rėmėjai.

III Lietuvių Dienų fotografijų galima pamatyti ir užsisakyti sekmadieniais po pamaldų AV parapijos spaudos kioske.

Sporto klubo "Tauras" visuotinis metinis susirinkimas įvyks spalio 23 d., sekmadienį, tuojau po pamaldų Aušros Vartų parapijos salėje.

Visiems nariams dalyvavimas būtinas. Taip pat kviečiami visi, kurie nori naujai įstoti į klubą aktyviais sportininkais arba nariais rėmėjais. Ypatingai prašomi visi buvę sportininkai, sporto darbuotojai, kurie savo patarimais padėtų išvystyti klubo veiklą.

Krepšinių treniruotės numatomos pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais 8 val. vak., pradedant rugsėjo 26 d.

Atsirasdus atitinkamam skaičiui moterų krepšiniųkinių numatoma suorganizuoti moterų krepšinio komandą.

Visi stalo tenisininkai registruojasi pas P. Dikaitį — 1271 Alford St., Verdun, tel. TR. 2859. Susiregistruvus atitinkamam skaičiui, bus nustatytos treniruotės dienos.

Spalio 8 d., šeštadienį, AV parapijos salėje numatoma suvokti pirmą šio sezono atidarymo šokių vakarą, į kurį prašomi mieli montrealiečiai atsilankyti ir paremti mūsų sportuojantį jaunimą.

"Tauras" v-ba.

(Atleista iš 1 psl.)

doms, bet dar nebuvo Dievo pastatas. Po pašventinimo jis jau nebus profaninis pastatas, bet tikri Dievo namai, kurio kiekviena dalis, kiekviena plyta būsianti Dievui skirta. Jie būsią šventovę, kurią reikia gerbti ir myleti. Kardinolas paminėjo ypač T. Kubilius SJ nuopelnus, jo visišką atsidavimą statybai. Sakėsi netgi perspėjęs, jei nepersidirbt ir daugiau paisyti sveikatos.

Dievnamis esąs simbolis gyvosios Bažnyčios tikinčiųjų širdys. Siandieną ji būsianti gairinama bei stiprinama sv. Dvasios veikimu per Sutvirtinimo Sakramentą, kurį teiksias J.E. vysk. Brizgys. Šioje srityje didelė atsakomybė tenkanti tėvams — jie turį būti jų vadovais, kad visi būtų ištikimi Lietuvos kankinių testamentui.

Po to įvyko pats dievnamio pašventinimas ir sv. Mišios, kurias atlaikė pats kardinolas. Pamokslas pasakė J.E. vysk. V. Brizgys išskeldamas parapijų reikšmę išvijos religiniam ir kultūriniam gyvenimui. Jis pabrėžė gerą lietuvių savybę, kad jie nesukilo į įvairias tikybines sekas. Kanadoje esą nebuvo pašaukimų į kunigus ar vienuolius, kai tuo tarpu JAV jų buvo: 700 kunigų ir 2.000 vienuolių seserų. Linkėjo, kad A. Vartų parapija būtų tikybiniis ir kultūrinis lietuvių centras.

Po pamaldų J.E. vysk. Brizgys, vietos ordinaro kardinolo pavestas, suteikė keliolikai jaunųjų lietuvių Sutvirtinimo Sakramentą.

Iškilmėse dalyvavo gausiai svečių: Mons. Tulaba iš Romos, kan. Paškauskas iš Čikagos, kun. Cepukaitis, JAV Kunigų Vienybės pirm., iš Philadelphia, kun. prof. St. Yla, T. Jėzuitų provincijolas Goulet, Ignacijaus Lojoleio kolegijos rektorius T. Leahy, T. Alf. Grauslys, kun. J. Bobinas, kun. P. Azubalis, T. P. Baltakis OFM, kun. Pr. Gaidamavičius, Kun. A. Vilkaitis.

Iškilmų suvašnis Po pamaldų prisipildė pilna parapijos salė — virš 300 dalyvių — prie valgių apkrautų stalų. Scenoje užėmė vietas garbės svečiai su Jo Em. kardinolu P. E. Léger ir vysk. Brizgiu priešaky. Pietų metu buvo pasakyta visa eilė kalbų. Pirmas kalbėjo kardinolas. Apgailestaves, kad negali prabilti lietuviškai, kalbėjo angliškai pabrėždamas, kad Lietuva buvusi per 300 m. pylimu Europoje prie herėzijas. Tai esanti didelė Dievo dovana, kurią ir ši parapija turinti išsaugoti. Paminėjęs, kad turįs vykti šventintai dar vienos bažnyčios, atsiviekinio. Po to kalbėjo vysk. V. Brizgys, prel. Tulaba, T. Goulet, T. Leahy, kan. Paškauskas, kun. Cepukaitis ir kt. Visi reikė džiaugsmą dėl pasiektų laimėjimų. Ypač karštai patriotiškai kalbėjo kan. Paškauskas, išryvenęs JAV 53 m., bet jaučias, kad vistiek tai ne jo šalis ir kai tik plauksias laivas į Lietuvą, jis būsiąs jame pirmutinis. Publika suklė jam ovacijas.

Po to buvo loterija, pietų dalyviai, kurie ištraukė keletą daiktų, suaukotų parapijos geradarių. Prieš išsikristant dalyviai buvo pakviesti pasira